

15. marec 2019

Beseda predsednika

VSEBINA

Spremljanje cen delovnih zvezkov
v šolskem letu 2018/19 na
slovenskih osnovnih šolah

Spoštovani!

Osmič so pred vami zbrani podatki o skupnih nabavnih cenah delovnih zvezkov za obvezne predmete v osnovni šoli. Podobno kot v prejšnjih letih smo zbrali podatke s četrte slovenskih osnovnih šol in verjamemo, da bodo informacije, ki jih objavljamo v tej okrožnici, pomagale v dialogu o urejanju politike učnih gradiv.

V ZASSS smo prepričani, da je kakovostne rešitve mogoče najti le na osnovi trdnih podatkov in argumentov ter na tem mestu ponovno predlagamo pristojnim, da opravijo analizo učinka uporabe delovnih zvezkov glede na učne dosežke in še posebej pismenost učencev. Če prav razumemo obrazložitev v študiji Državnega izpitnega centra z naslovom Za večjo pravičnost šolskega sistema v Sloveniji¹, so orodja za tako analizo bolj ali manj na voljo in sta predvsem potrebni volja in odločitev, da je tako analizo treba narediti. Po našem mnenju je analiza nujno potrebna, ker bo brez nje vsak poskus spraviti razpravo o delovnih zvezkih na temelje kakovosti, obsojen na neuspeh.

Vsi poskusi urejanja tega področja, za katere v ZASSS vemo, so namreč bolj ali manj stopicanje na mestu, ker se v delovnih skupinah, ki so bile s strani različnih ministrov imenovane z namenom urejanja politike zagotavljanja učnih gradiv, problema nikoli nismo uspeli lotiti tam, kjer bi bilo najbolj smiselno – pri jasni strokovni ugotovitvi koliko in k čemu delovni zvezki pripomorejo in koliko in čemu škodujejo. Dokler tega ni, založniki zagovarjajo »samoumevno« stališče, da so delovni zvezki nadvse koristni in jih tudi bolj ali manj agresivno tržijo. Nekateri učitelji menijo, da bolj škodijo kot koristijo in jih ne uporabljajo, večina učiteljev se odloča zanje (in ob tem menda lahko pridobi od založnikov še učne priprave, ki naj bi jih sicer izdelovali sami v delovnem času, ki zdaj spada v »drugi steber«). Starši izpostavljamo velike razlike v številu (in posledično skupni nabavni ceni) delovnih zvezkov za dosego istih učnih ciljev in z objavljanjem podatkov dajemo vsaj nekaj opore za razpravo o naboru delovnih zvezkov na posameznih šolah, sistemsko »reševanje« problema učnih gradiv pa se brez kakega zelo očitnega uspeha vleče že vsaj od leta 2005 naprej².

¹ <https://www.ric.si/mma/za%20vecjo%20pravicnost%20%20solskega%20sistema/2017120508420787/>

² <http://www.zasss.si/ds/UG/dokumenti/UCNA%20GRADIVA%20V%20SLOVENSkih%20SOLAH%20-%20Poaled%20starsev.pdf>

Pobudo sedanjega ministra, da ponovno načnemo problem učnih gradiv, pozdravljamo in upamo, da se bomo lahko dogovorili, da iskanje rešitev postavimo na trden temelj podatkov in strokovnih ugotovitev, kako delovni zvezki vplivajo na učne dosežke, kako se da določiti kakovost delovnega zvezka in kako to kakovost preveriti preden delovni zvezek pride na trg.

Tisti, ki naše objave spremljate že dlje časa, gotovo opazate, da je podatkov in primerjav vse več in so okrožnice o cenah delovnih zvezkov vse obsežnejše. Zahvala za to gre tako članom delovne skupine za učna gradiva pri ZASSS, ki za to posvečajo veliko prostovoljnega dela, kot tudi vsem, ki so posredovanju podatkov namenili nekaj svojega časa. Vse v upanju, da delamo nekaj koristnega za podlago argumentirani razpravi.

Zelo jasno bi namreč rad poudaril, da primarna skrb staršev ni nizka cena delovnih zvezkov, ampak kakovostno učenje in poučevanje. Če pri tem nihče ne zna dokazati, da več delovnih zvezkov pomeni boljše znanje, temveč obstajajo precej resna opozorila³, da lahko uporaba delovnih zvezkov pomeni manj kakovostno znanje, bomo starši zagotovo opozarjali na previdnost pri izbiri in nujnost zagotavljanja kakovosti delovnih zvezkov.

Tone Meden

³ https://www.zrssi.si/zrss/wp-content/uploads/analiza-dz_3_5_razred_objava.pdf

Spremljanje cen delovnih zvezkov v šolskem letu 2018/19 na slovenskih osnovnih šolah

1. Pravna podlaga in cilji

Osnova za zbiranje podatkov o skupni nabavni ceni delovnih zvezkov in drugih učnih gradiv (v nadaljevanju: DZ) izhaja iz **Pravilnika o upravljanju učbeniških skladov** (Uradni list RS, št. 27/17 in 47/17 – v nadaljevanju: pravilnik). Ta v petem odstavku 12. člena določa, da strokovni aktiv učiteljev predlaga ravnatelju seznam DZ in drugih učnih gradiv, ki jih bodo učitelji uporabljali pri pouku v prihodnjem šolskem letu, najkasneje do konca meseca maja tekočega šolskega leta. Ravnatelj pridobi **pisno soglasje sveta staršev za skupno nabavno ceno DZ** in drugih učnih gradiv za posamezni razred, in sicer najkasneje do 10. junija tekočega šolskega leta, nato pa določi seznam DZ, najkasneje do 15. junija tekočega šolskega leta.

Od lanskega šolskega leta pa se uporablja določba drugega odstavka 12. člena pravilnika, ki starše učencev prvega razreda razbremeni nakupa oziroma financiranja DZ. Osnovna šola skladno z določbo zagotovi z učbeniškim skladom izposojijo učbenikov vsem učencem, učencem prvega razreda pa izposojijo vseh učnih gradiv. Znesek za financiranje DZ za učenca prvega razreda vsako leto določi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), in ta tudi v letošnjem šolskem letu znaša 30 evrov. Šole pa so bile pozvane, da ob nakupu učbenikov in DZ v okviru določil pravilnika same razporejajo sredstva za nakup glede na konkretne potrebe. Osmi odstavek 14. člena pravilnika nadalje določa, da se na koncu šolskega leta iz šolskega sklada odpišejo delovni učbeniki in DZ za prvi razred osnovne šole, iz česar gre sklepati, da jih šola lahko podari učencem (povzeto iz okrožnic MIZŠ).⁴

Delovna skupina za učna gradiva pri ZASSS že od šolskega leta 2011/12 zbira podatke o skupnih nabavnih cenah DZ v osnovnih šolah, v šolskem letu 2015/16 pa se je zbiranje dopolnilo tudi z zbiranjem podatkov o številu predmetov, pri katerih učenci v vzgojno-izobraževalnem procesu uporabljajo DZ. ZASSS redno spremlja tudi dobre prakse pri postopku potrjevanja cen DZ na svetih staršev posameznih šol.

V pričujoči okrožnici predstavljamo rezultate analize podatkov za šolsko leto 2018/19 in primerjavo z analizami preteklih šolskih let. Analize za pretekla leta so na voljo na spletni strani ZASSS – <http://www.zasss.si/dokumenti.html>.

Cilji spremljanja cen DZ in števila DZ po posameznih razredih so bili naslednji:

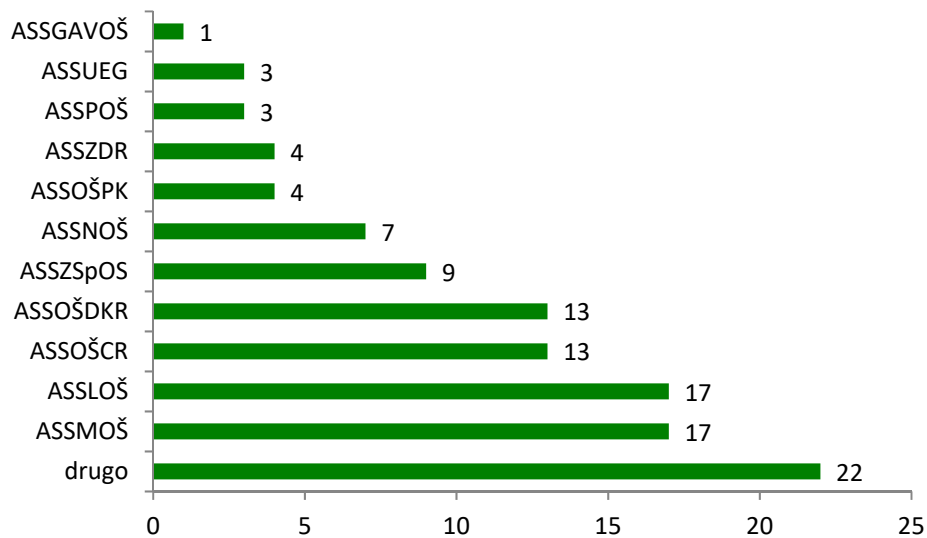
- ugotoviti razlike v skupnih nabavnih cenah med posameznimi šolami v šolskem letu 2018/19;
- ugotoviti razlike v skupnih nabavnih cenah med posameznimi aktivimi v šolskem letu 2018/19;
- ugotoviti morebitni vpliv drugega odstavka 12. člena pravilnika na ceno DZ za prvi razred oziroma na nabavno ceno v ostalih razredih;
- ugotoviti razlike v številu predmetov z DZ med posameznimi šolami v šolskem letu 2018/19;
- ugotoviti razlike v številu predmetov z DZ med posameznimi aktivimi v šolskem letu 2018/19;
- primerjati rezultate analize podatkov za šolsko leto 2018/19 z rezultati preteklih analiz;
- zbrati dobre prakse pri potrjevanju in spremljanju skupne nabavne cene na svetih staršev.

⁴ http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/okroznice/OS/2017/Ucbeniski_skladi_Informacije_11_5_17.pdf
http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/Okroznica_ucbeniki2_18_5_2017.pdf
http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/okroznice/OS/2018/Ucbeniski_skladi_14_2_18.pdf

2. Opis vzorca in metodologija zbiranja podatkov

V šolskem letu 2018/19 je delovna skupina podatke o skupni nabavni ceni DZ zbirala z odprtokodno aplikacijo za spletno anketiranje 1KA⁵. ZASSS je k sodelovanju povabila vse vključene aktive svetov staršev, aktivni pa vse včlanjene osnovne šole. Poleg tega je bilo vabilo k vpisu podatkov v anketo poslano tudi ravnateljem osnovnih šol, ki niso vključene v nobenega od aktivov. Sodelovanje šol pri posredovanju podatkov o cenah je bilo prostovoljno.

Odzvalo se je 11 aktivov, ki so posredovali podatke z 91 včlanjenih šol, poleg teh šol pa je podatke prispevalo še 22 osnovnih šol, ki niso včlanjene v aktive. Skupaj so bili zbrani podatki z okvirno četrtnine osnovnih šol v Sloveniji. Na sliki 1 je predstavljeno število šol iz posameznih aktivov.

Slika 1: Število sodelujočih šol (N = 113) po aktivih (n = 11).

V besedilu okrožnice se za posamezne aktive uporabljajo kratice posameznih aktivov svetov staršev, in sicer:

- ASSLOŠ – Aktiv svetov staršev ljubljanskih osnovnih šol,
- ASSOŠDKR – Aktiv svetov staršev osnovnih šol domžalsko-kamniške regije,
- ASSUEŠL – Aktiv svetov staršev upravne enote Škofja Loka,
- ASSMOŠ – Aktiv svetov staršev mariborskih osnovnih šol,
- ASS-OK – Aktiv svetov staršev obalno-kraške regije,
- ASSZOŠ – Aktiv svetov staršev zasavskih osnovnih šol,
- ASSKOŠ – Aktiv svetov staršev koroških osnovnih šol,
- ASSNOŠ – Aktiv svetov staršev notranjskih osnovnih šol,
- ASSPOŠ – Aktiv svetov staršev pomurskih osnovnih šol,
- ASSOŠPK – Aktiv svetov staršev osnovnih šol pod Krvavcem,
- ASSZG – Aktiv svetov staršev Zgornje Gorenjske,
- ASSGAVOŠ – Aktiv svetov staršev goriških, ajdovskih in vipavskih osnovnih šol,
- ASSUEG – Aktiv svetov staršev upravne enote Grosuplje,
- ASSZSpOŠ – Aktiv svetov staršev zgornje severnoprimerjskih osnovnih šol,
- ASSZDR – Aktiv svetov staršev zahodno dolenjske regije,
- ASSP – Aktiv svetov staršev Posavja in
- ASSOŠCR – Aktiv svetov staršev osnovnih šol celjske regije.

⁵ 1KA (Verzija 19.01.18) [programska oprema]. (2019). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. Dostopno prek <https://www.1ka.si>.

Podatke o DZ zbiramo skladno z metodologijo, ki je objavljena na spletni strani ZASSS <http://www.zasss.si/ds/UG.html>.

Metodologija je sestavljena tako, da omogoča primerljivost med šolami in primerljivost med šolskimi leti. Zajema le DZ obveznih predmetov, saj smo želeli ugotoviti, koliko DZ uporabljajo na različnih šolah za poučevanje istih vsebin in koliko ti DZ stanejo. Vse cene in število DZ, o katerih govorimo v nadaljevanju, so zbrani po tej metodologiji, cene pa so dejansko nižje od skupnega stroška staršev za vsa učna gradiva, ki lahko vključuje še ceno DZ za izbirne predmete, atlas, zemljevide, periodni sistem, škatlo za tehniko ipd. Šole so z metodologijo seznanjene, vendar dopuščamo možnost, da je posamezne šole niso dosledno upoštevale. Navedeno je verjetno bolj pogosto pri številu predmetov z DZ, ki so medpredmetni. Prav tako opozarjamo, da v vseh letih zbiranja podatkov niso sodelovale vedno iste šole. Ne glede na navedene omejitve menimo, da zbrani podatki predstavljajo dovolj dober vzorec, ki omogoča okvirni vpogled v stanje na področju skupnih nabavnih cen DZ in števila predmetov z DZ v Sloveniji.

3. Rezultati analize zbranih podatkov

3.1 Razlike v skupnih nabavnih cenah DZ med posameznimi šolami v šolskem letu 2018/19

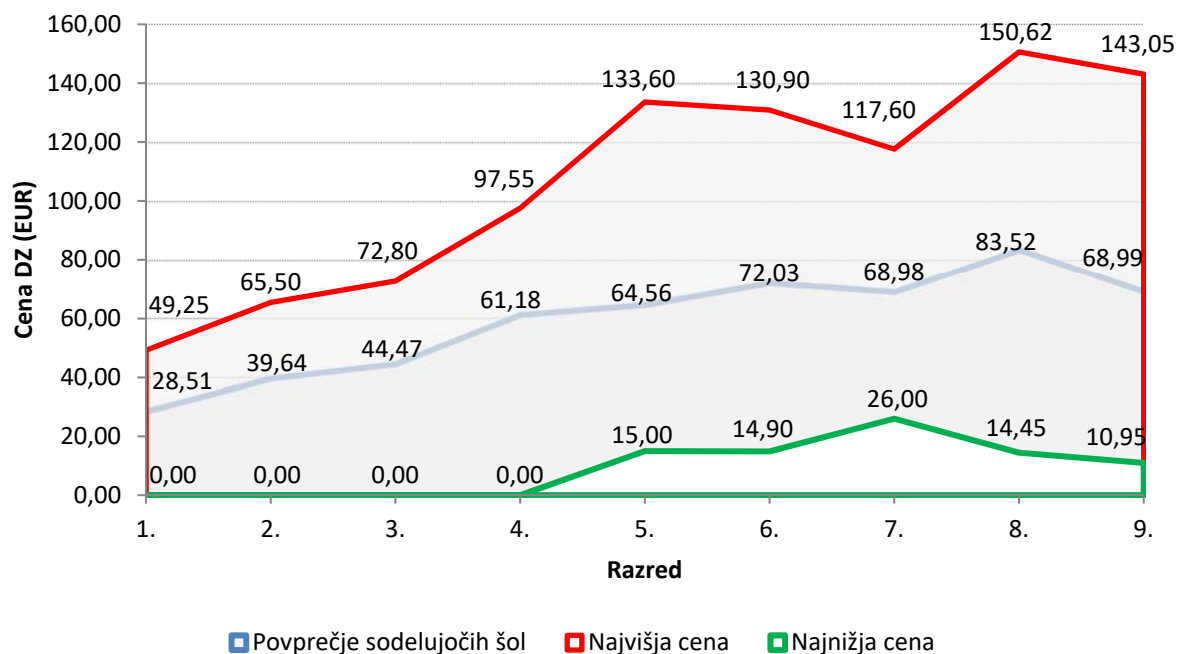
Skupna nabavna cena DZ na posamezni šoli pomeni **vsoto nabavnih cen DZ od 1. do 9. razreda** na posamezni šoli. Če ima šola podružnice, je ta cena izračunana kot povprečje skupne nabavne cene DZ na matični šoli in na vseh podružnicah. Pri analizah skupne nabavne cene za posamezni razred so bili vključeni podatki z vseh šol, ki so sodelovale v anketi, pri čemer pri izračunu statistik (povprečja, standardne deviacije itd.) nismo upoštevali velikosti šole oziroma števila učencev na posamezni šoli.

Iz podatkov vseh sodelujočih šol za šolsko leto 2018/19 so bile izračunane **povprečne skupne nabavne cene DZ po posameznih razredih** ter **povprečna skupna nabavna cena za vseh devet razredov skupaj**, ki so predstavljene v preglednici 1. V preglednici sta izpostavljeni tudi najvišja in najnižja nabavna cena za DZ glede na vse sodelujoče šole po posameznih razredih ter najvišja in najnižja skupna nabavna cena DZ za vseh devet razredov skupaj.

Preglednica 1: Povprečna, najvišja in najnižja skupna nabavna cena DZ (v EUR) v posameznih razredih sodelujočih šol v šolskem letu 2018/19.

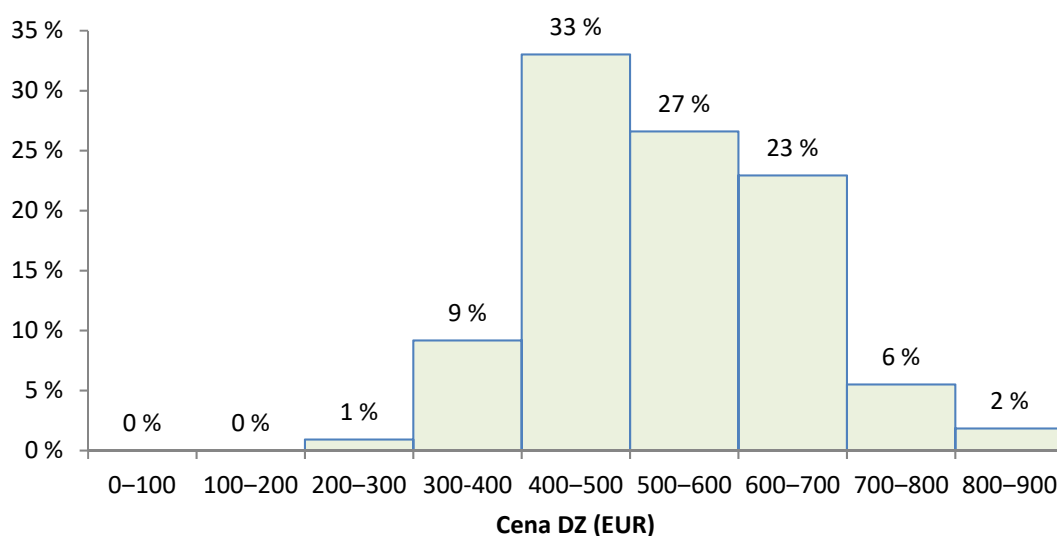
Razred	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Povprečna cena za vseh devet razredov skupaj
Povprečje cen sodelujočih šol	28,51	39,64	44,47	61,18	64,56	72,03	68,98	83,52	68,99	533,51
Najvišja cena	49,25	65,50	72,80	97,55	133,60	130,90	117,60	150,62	143,05	822,75
Najnižja cena	0,00	0,00	0,00	0,00	15,00	14,90	26,00	14,45	10,95	295,15
Razlika med najvišjo in najnižjo ceno	49,25	65,50	72,80	97,55	118,60	116,90	91,60	136,17	132,10	527,60

Slika 2 prikazuje razpon skupnih nabavnih cen DZ v posameznih razredih na različnih šolah. Vidimo, da so bile razlike med šolami v skupnih nabavnih cenah DZ v vseh razredih zelo velike. Na primer, medtem ko je bila ta cena v 8. razredu na nekaterih šolah 14,45 EUR, je bila najvišja cena 150,62 EUR. Kot zanimivost, ki bi jo bilo vredno preučiti, naj izpostavimo podatek, da na nekaterih šolah učitelji v nekaterih razredih ne uporabljajo delovnih zvezkov.

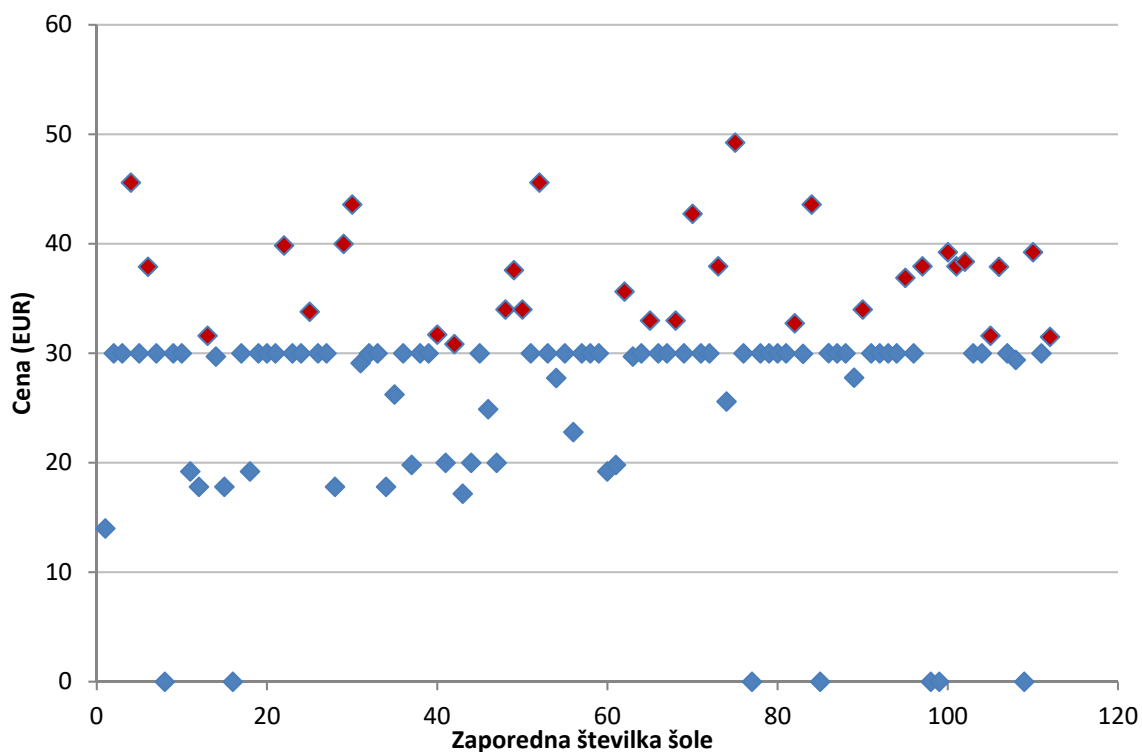
Slika 2: Povprečna, najvišja in najnižja skupna nabavna cena DZ (v EUR) v posameznih razredih v šolskem letu 2018/19.

Slika 3 prikazuje pogostost kategorij skupne nabavne cene DZ od 1. do 9. razreda. Na 10 % šol se ta cena giblje v razponu med 200 in 400 EUR. Na veliki večini šol je ta cena nekje med 400 in 700 EUR. Pri 7 % šol je cena višja in presega 700 EUR (na sliki 3 sta podatka 6 % in 2 % zaokrožena navzgor).

Slika 3: Frekvenčna porazdelitev skupnih nabavnih cen DZ v vseh 9 razredih v šolskem letu 2018/19 (109 vključenih šol).

Ker se je v šolskem letu 2017/18 spremenil pravilnik in šola sama nakupi DZ za vse učence 1. razreda s sredstvi učbeniškega sklada, pri čemer MIZŠ šolam v šolski sklad za vsakega prvošolca nameni 30 EUR, smo posebej pregledali nabavne cene DZ, ki se uporabljajo v 1. razredu. Slika 4 prikazuje cene DZ v 1. razredu na vključenih šolah. Pri 7 šolah je bila ta cena 0 EUR (učitelji DZ niso predvideli), najvišja nabavna cena DZ za 1. razred pa je znašala 49,25 EUR (glej tudi sliko 2). To pomeni, da na nekaterih šolah šolski sklad nakupi toliko DZ, da cena preseže sredstva, ki jih za nakup DZ za 1. razred vsaki šoli dodeli MIZŠ (30 EUR), in šola višjo ceno nato krije iz preostalih sredstev učbeniškega sklada. V primerjavi s šolskim letom 2017/18, ko je povprečni znesek, izračunan iz podatkov vseh sodelujočih šol za 1. razred znašal 34,51 EUR, je v letošnjem šolskem letu povprečni znesek na vključenih šolah znašal 28,51 EUR (glej preglednico 2). Slika 4 pa prikazuje, da je večina šol izbrala DZ za 1. razred v višini 30 EUR. Tudi založniki so se hitro prilagodili novemu pravilniku in ponujajo veliko različnih paketov DZ, katerih cena znaša točno 30,00 EUR. V šolskem letu 2017/18 je bila skupna nabavna cena DZ v 1. razredu na skoraj polovici (47 %) šol višja od 30 EUR, v letošnjem šolskem letu je bil znesek višji od 30 EUR samo pri nekaj več kot četrtini (28 %) šol.

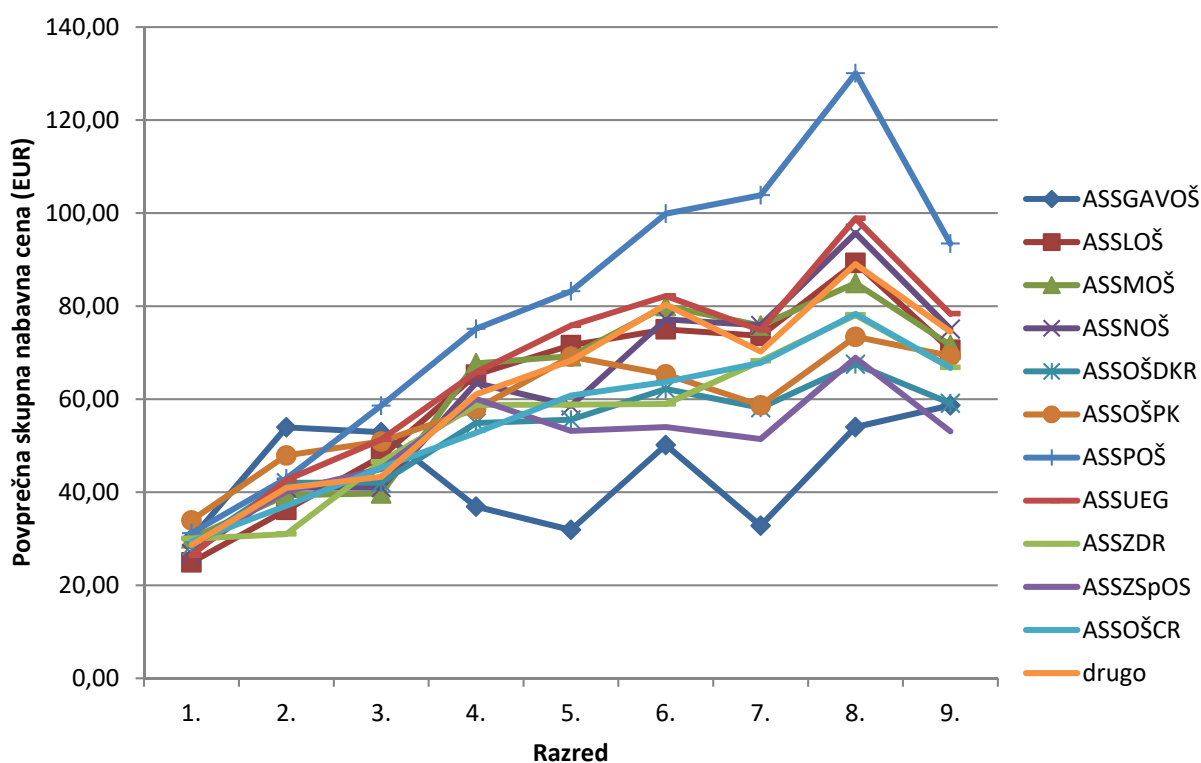
Slika 4: Nabavna cena DZ za 1. razred na različnih šolah (113 šol) v šolskem letu 2018/19.

3.2 Razlike med aktivih v skupnih nabavnih cenah DZ v šolskem letu 2018/19

V preglednicah 2 in 3 ter na sliki 6 prikazujemo povprečne vrednosti za vsakega izmed devetih razredov po posameznih aktivih svetov staršev. Rezultati analiz po aktivih so primerna osnova za premislek deležnikov o tem, za koliko in v katerem razredu se odmikajo od povprečja znotraj posameznega aktiva kot tudi od povprečja v Sloveniji. V kolikor so razlike od povprečja velike, bi veljalo o vzrokih za to razmisliti. Že več let zapored na primer opažamo, da so cene DZ v ASSPOŠ opazno višje kot v drugih aktivih.

Preglednica 2: Povprečna nabavna cena DZ (v EUR) za posamezne razrede v različnih aktivih v šolskem letu 2018/19.

Aktiv	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Skupaj
ASSLOŠ	24,92	36,20	47,63	65,28	71,60	75,01	73,61	89,31	70,63	554,19
ASSOŠDKR	28,47	42,05	42,06	54,86	55,58	62,20	58,16	67,51	59,12	470,01
ASSMOŠ	30,01	39,37	39,72	67,71	69,24	80,00	75,82	84,94	71,64	558,52
ASSNOŠ	26,82	40,97	40,98	63,48	58,58	77,17	75,85	95,71	75,09	554,64
ASSPOŠ	31,18	42,95	58,62	75,13	83,20	99,88	103,83	130,06	93,45	718,30
ASSOŠPK	33,94	47,91	50,91	57,85	69,15	65,34	58,68	73,42	69,28	523,54
ASSGAVOŠ	30,00	53,95	52,90	36,90	31,90	50,15	32,80	54,01	58,66	401,27
ASSUEG	26,42	42,61	51,33	65,78	75,84	82,18	74,83	98,85	78,35	611,19
ASSZSpOS	28,68	40,13	45,01	60,07	53,18	54,01	51,44	68,88	53,08	458,25
ASSZDR	30,00	31,00	46,50	58,78	58,81	58,95	68,19	78,10	66,79	497,11
ASSOŠCR	29,38	37,09	45,27	52,77	60,79	63,71	67,79	78,34	66,76	501,90
drugo	28,64	40,94	43,30	61,04	68,30	80,35	70,24	89,05	74,54	566,28
Povprečje	28,51	39,64	44,47	61,18	64,56	72,03	68,98	83,52	68,99	533,51

Slika 5: Povprečna nabavna cena DZ za posamezne razrede v različnih aktivih v šolskem letu 2018/19.

Preglednica 3: Povprečna letošnja skupna nabavna cena za DZ (v EUR) v vseh devetih razredih po aktivih.

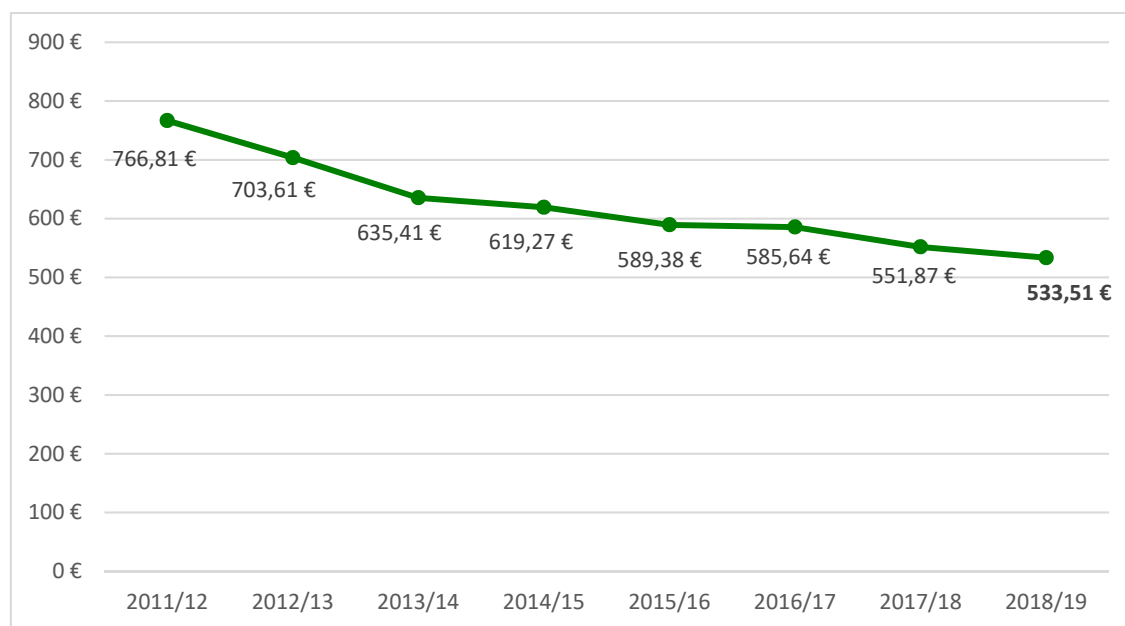
Aktiv	Število šol	M	SD
ASSLOŠ	17	554,19	91,99
ASSOŠDKR	13	470,01	62,16
ASSMOŠ	17	558,52	96,78
ASSNOŠ	7	554,64	94,00
ASSPOŠ	3	718,30	89,82
ASSOŠPK	3	523,54	87,72
ASSGAVOŠ	1	401,27	0,00
ASSUEG	2	611,19	3,67
ASSZSpOS	9	458,25	112,03
ASSZDR	4	497,11	67,36
ASSOŠCR	13	501,90	75,65
Druge šole	20	566,28	111,84
Vse šole	109	533,51	105,57

Opombe: M = aritmetična sredina cen na šolah znotraj aktiva, SD = standardna deviacija cen na šolah znotraj aktiva. Šole, pri katerih v anketi niso bili vpisani podatki za vse razrede, niso bile vključene v izračun skupne nabavne cene DZ za vseh devet razredov (take so bile štiri šole).

3.3 Spreminjanje skupne nabavne cene DZ skozi leta

ZASSS spremlja skupne nabavne cene DZ že od šolskega leta 2011/12. Skupna nabavna cena za vseh devet razredov skupaj pomeni seštevek vseh skupnih nabavnih cen od 1. do 9. razreda na posamezni šoli. Ta je v šolskem letu 2018/19 znašala povprečno 533,51 EUR (lani 551,87 EUR) ter je predstavljala zmanjšanje za 3,3 % v primerjavi z lansko vrednostjo. Najvišja nabavna cena je bila 822,75 EUR (lani 876,15 EUR, predlani 881,01 EUR). Najnižjo ceno smo letos beležili pri vrednosti 295,15 EUR (lani 304,86 EUR, predlani 369,55 EUR).

Na sliki 6 vidimo, da povprečna skupna nabavna cena DZ v vseh devetih razredih iz leta v leto pada. V sedmih letih se je znižala za več kot 30 %.

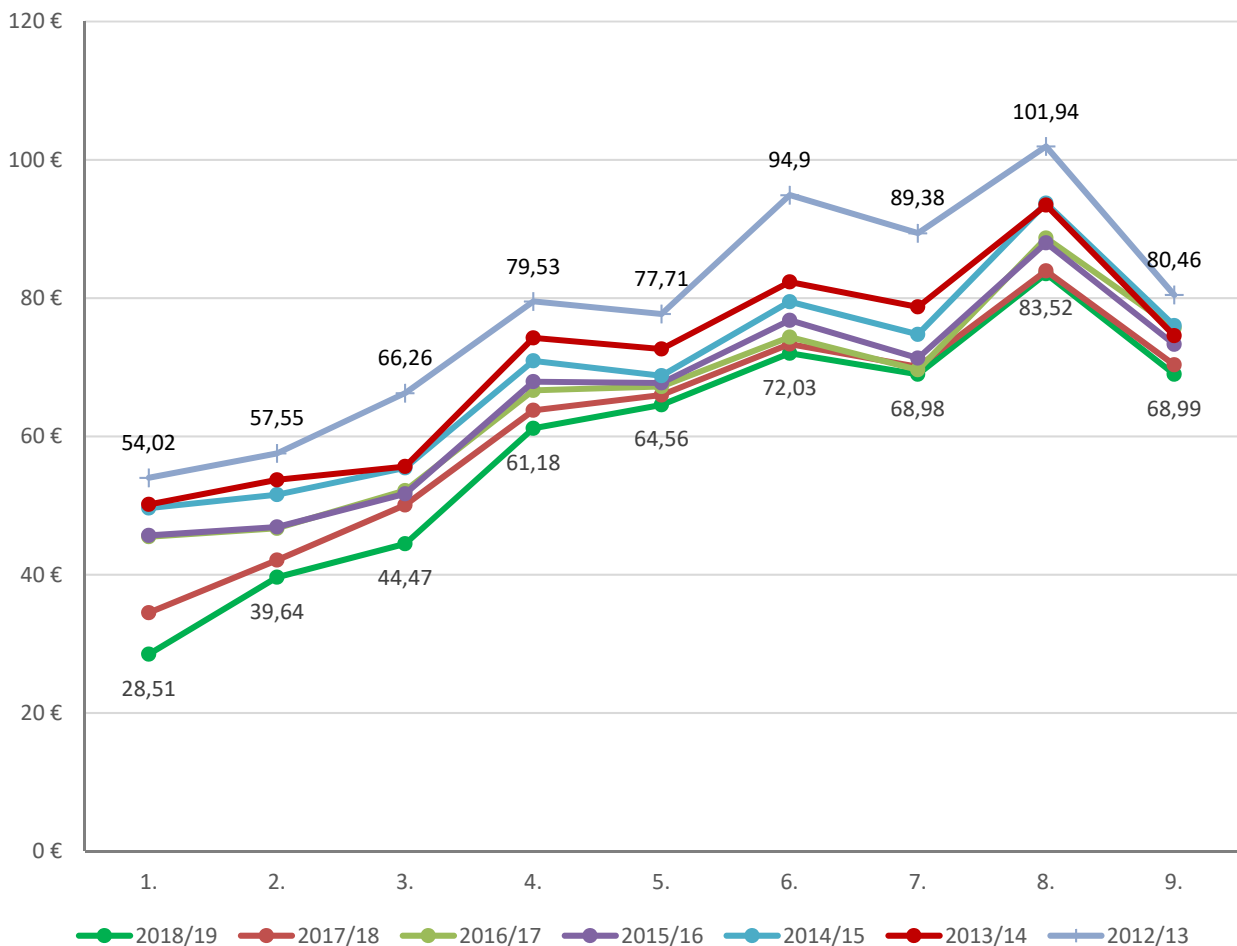

Slika 6: Povprečna skupna nabavna cena DZ za vse razrede skupaj v različnih šolskih letih.

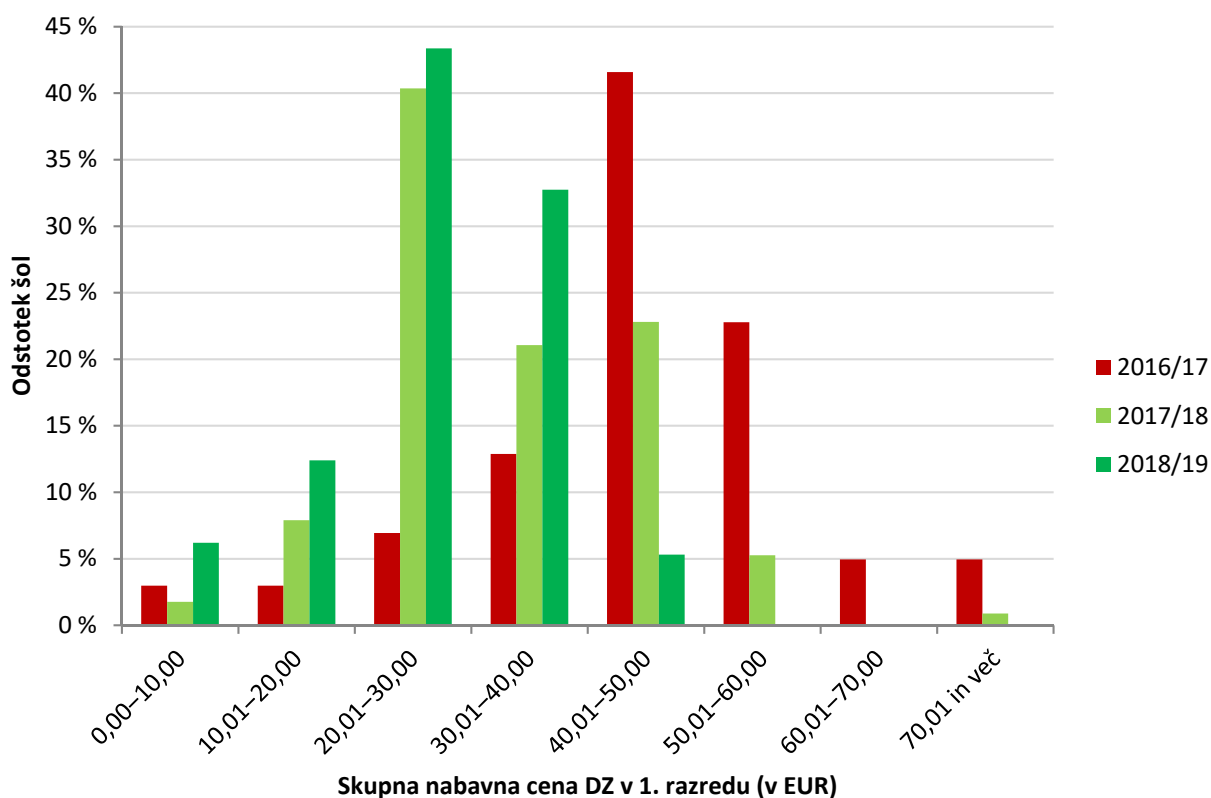
Slika 7 prikazuje spreminjanje povprečnih nabavnih cen DZ po posameznih razredih. Upad v povprečni ceni DZ je razviden pri vseh razredih. Do največjega znižanja skupne nabavne cene DZ je prišlo v 1. razredu, kjer je absolutno znižanje znašalo 25,51 EUR (torej od 54,02 EUR v šolskem letu 2012/13 na 28,51 EUR v šolskem letu 2018/19); cena v letošnjem šolskem letu predstavlja zgolj 53 % tiste, ki je veljala v šolskem letu 2012/13.

Na sliki 8 vidimo, kako se je nabavna cena DZ v 1. razredu spreminjala v zadnjih treh letih, torej eno leto pred spremembo pravilnika (rdeči stolpci) in dve leti za tem (zeleni stolpci). Opazen je premik frekvenčne porazdelitve proti nižjim cenam. Ponudba in izbor DZ na šolah sta se prilagodila spremenjenemu pravilniku.

V preglednici 4 so prikazane primerjave skupnih nabavnih cen DZ v letošnjem šolskem letu s cenami v predhodnih letih po različnih aktivih. Vidimo lahko, da so bile letos povprečne cene v vseh aktivih nižje kot v predhodnih letih.

Slika 7: Povprečne nabavne cene DZ (v EUR) v posameznih razredih v različnih šolskih letih.

Slika 8: Frekvenčne porazdelitve skupne nabavne cene DZ za 1. razred v treh zaporednih šolskih letih.

Preglednica 4: Povprečne skupne nabavne cene za DZ v vseh devetih razredih v različnih letih in razlika med temi cenami v šolskem letu 2018/19 in prejšnjih letih.

Aktiv	2018/19	2017/18	2016/17	2015/16	2014/15	2013/14	2012/13	2011/12	Razlika 2018/19 - 2017/18	Razlika 2018/19 - 2016/17	Razlika 2018/19 - 2015/16	Razlika 2018/19 - 2014/15	Razlika 2018/19 - 2013/14	Razlika 2018/19 - 2012/13	Razlika 2018/19 - 2011/12
ASSLOŠ	554,19	571,10	624,55	645,43	648,74	655,62	756,42	699,78	-16,91	-70,36	-91,24	-94,55	-101,43	-202,23	-145,59
ASSOŠDKR	470,01	516,76	547,83	557,95	545,94	563,48	617,86	661,98	-46,75	-77,81	-87,93	-75,93	-93,47	-147,85	-191,97
ASSUEŠL					554,67	536,17	567,33								
ASSMOŠ	558,52	557,25	621,54	619,99	673,67	649,73	673,53		1,27	-63,02	-61,48	-115,15	-91,21	-115,01	
ASS-OK		526,61				667,03		863,09							
ASSZOŠ				615,77		662,65		648,54							
ASSKOŠ						649,40		683,52							
ASSNOŠ	554,64	544,42	570,08	537,45	570,12	534,36	616,66	685,21	10,22	-15,44	17,19	-15,48	20,28	-62,02	-130,57
ASSPOŠ	718,30	655,73	630,87	676,14	706,35	759,30	826,49	873,82	62,57	87,43	42,16	11,96	-41,00	-108,19	-155,52
ASSOŠPK	523,54	547,49	545,59	524,84	585,88	671,24	645,00	737,44	-23,95	-22,05	-1,30	-62,35	-147,70	-121,46	-213,90
ASSZG		521,18		618,43	702,07	675,95	708,82	736,62							
ASSGAVOŠ	401,27			461,83		507,72					-60,56		-106,45		
ASSUEG	611,19	584,77	657,60						26,42	-46,41					
ASSZSpOŠ	458,25	464,26	480,45	494,19	511,13	518,55			-6,01	-22,20	-35,93	-52,87	-60,30		
ASSZDR	497,11	526,33	570,44	583,34					-29,22	-73,33	-86,23				
ASSP		644,21	685,93												
ASSOŠCR	501,90	519,83	524,71	518,68					-17,93	-22,82	-16,78				
Povprečje sodelujočih šol	533,51	551,87	585,64	589,38	619,27	635,42	703,61	766,81	-18,36	-52,12	-3,74	-33,63	-49,78	-117,97	-181,17

3.4 Razlike v številu predmetov z DZ med posameznimi šolami v šolskem letu 2018/19

Pregledali smo tudi število predmetov v posameznih razredih, pri katerih učenci uporabljajo DZ. V preglednici 5 je v prvi vrsti navedeno število predmetov obveznega programa OŠ (brez izbirnih predmetov). V naslednjih vrstah preglednice 5 je navedeno, pri koliko predmetih učenci uporabljajo DZ. Navedeno je povprečno število predmetov z DZ preko vključenih šol ter najvišje in najnižje število predmetov z DZ. Opazimo lahko, da se šole močno razlikujejo v številu predmetov, pri katerih učenci uporabljajo DZ. Največja razlika med šolami je opazna v 8. razredu – medtem ko učenci na eni od šol uporabljajo DZ samo pri enem predmetu, na neki drugi šoli uporabljajo DZ pri devetih predmetih (od 14).

Preglednica 5: Povprečno, najvišje in najnižje število predmetov z DZ v različnih razredih na šolah, vključenih v anketi, in sprememba števila predmetov z DZ v primerjavi z lanskim šolskim letom (vsi podatki se nanašajo na obvezne predmete).

Razred	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Povprečno št. DZ za vseh devet razredov skupaj
Število predmetov v OŠ	6	7	7	8	9	11	12	14	12	86
Povprečno št. predmetov z DZ na sodelujočih šolah 2018/19	2,3	2,8	3,1	4,1	4,3	4,6	4,4	5,7	4,7	35,9
Najvišje št. predmetov z DZ	4,0	5,0	5,0	7,0	9,0	8,0	9,0	10,0	9,0	54,0
Najnižje št. predmetov z DZ	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	2,0	1,0	1,0	18,0
Razlika med najvišjim in najnižjim št. predmetov z DZ	4,0	5,0	5,0	7,0	8,0	7,0	7,0	9,0	8,0	36,0
Delež povprečnega števila predmetov z DZ v celotnem številu predmetov	40 %	40 %	40 %	50 %	50 %	40 %	40 %	40 %	40 %	40 %
Povprečno število predmetov z DZ vseh sodelujočih šol 2017/18	2,8	3,2	3,3	4,3	4,3	4,6	4,5	5,6	4,7	37,3
Povprečno število predmetov z DZ vseh sodelujočih šol 2016/17	2,3	2,5	2,6	3,7	3,9	4,6	4,3	5,8	4,9	34,6
Indeks 2018-19 / 2017-18	83	87	93	95	100	99	98	101	100	96
Indeks 2018-19 / 2016-17	101	112	118	110	111	99	103	97	96	104

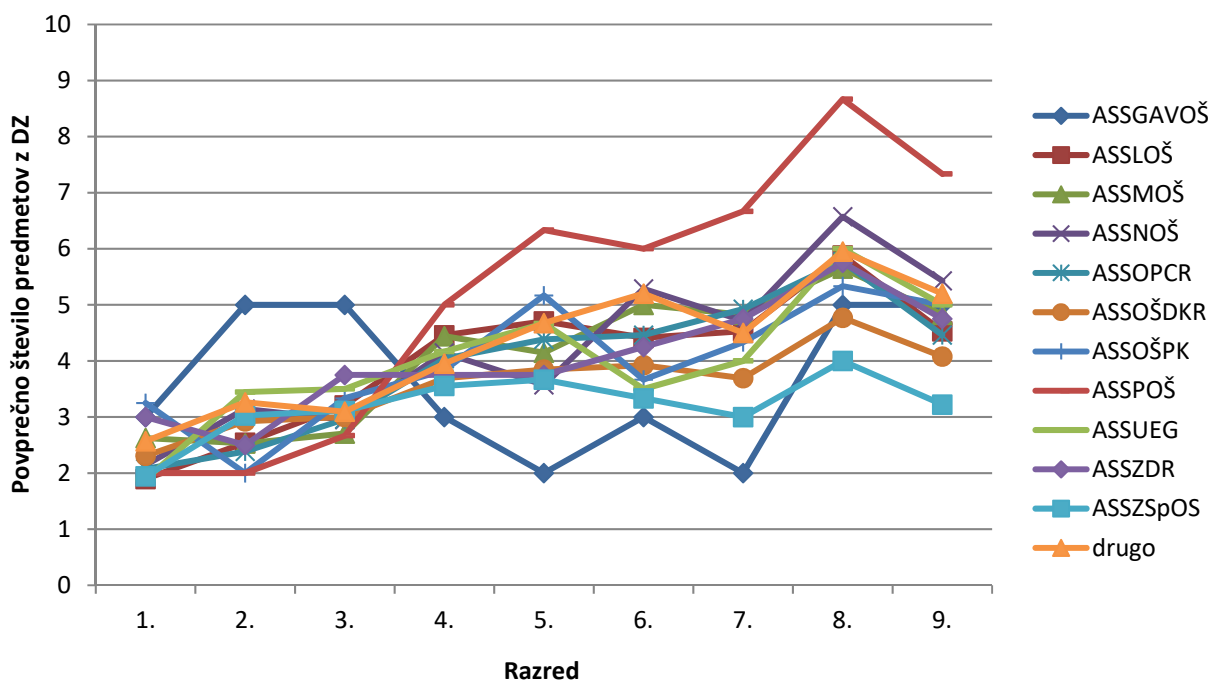
V grobem lahko rečemo, da učenci v vseh razredih uporabljajo DZ pri polovici ali nekaj manj kot polovici predmetov. Glede na to, da je nekaj predmetov tudi »vzgojnih«, lahko ta delež predmetov ocenimo kot razmeroma visok.

3.5 Razlike med aktivni v številu DZ v šolskem letu 2018/19

V preglednici 6 je zapisano, kakšno je bilo v različnih razredih povprečno število predmetov z DZ v posameznih aktivih. Ista povprečja so prikazana na sliki 9. V preglednici 7 najdemo za različne aktivne povprečja in standardne deviacije skupnega števila predmetov z DZ preko vseh devetih razredov skupaj. Opazimo lahko, da med aktivni obstajajo precejšnje razlike v tem, pri koliko predmetih učenci v povprečju uporabljajo DZ.

Preglednica 6: Primerjava povprečnega števila predmetov z DZ v posameznih razredih po aktivih.

Razred	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Povprečno skupno št. DZ od 1. do 9.r.
Število predmetov v OŠ	6	7	7	8	9	11	12	14	12	86
ASSLOŠ	1,9	2,5	3,2	4,5	4,7	4,4	4,5	5,9	4,5	36,2
ASSOŠDKR	2,3	2,9	3,0	3,7	3,8	3,9	3,7	4,8	4,1	32,2
ASSMOŠ	2,6	2,5	2,7	4,4	4,1	5,0	4,8	5,6	4,8	36,7
ASSNOŠ	2,1	3,1	3,0	4,1	3,6	5,3	4,7	6,6	5,4	38,0
ASSPOŠ	2,0	2,0	2,7	5,0	6,3	6,0	6,7	8,7	7,3	46,7
ASSOŠPK	3,3	2,0	3,3	3,8	5,2	3,7	4,3	5,3	5,0	35,9
ASSGAVOŠ	3,0	5,0	5,0	3,0	2,0	3,0	2,0	5,0	5,0	33,0
ASSUEG	1,9	3,4	3,5	4,2	4,7	3,5	4,0	6,0	5,0	36,2
ASSZSpOS	1,9	3,0	3,1	3,6	3,7	3,3	3,0	4,0	3,2	28,9
ASSZDR	3,0	2,5	3,8	3,8	3,8	4,3	4,8	5,8	4,8	36,3
ASSOŠCR	2,1	2,4	3,0	4,0	4,4	4,5	4,9	5,8	4,5	35,5
Druge šole	2,6	3,3	3,1	4,0	4,7	5,2	4,5	6,0	5,2	38,4
Skupno povprečje	2,3	2,8	3,1	4,1	4,3	4,6	4,4	5,7	4,7	35,9

Slika 9: Primerjava povprečnega števila predmetov z DZ v posameznih razredih po aktivih.

Preglednica 7: Povprečno skupno število predmetov z DZ v vseh 9 razredih po aktivih.

Aktiv	Število šol	M	SD
ASSLOŠ	17	35,5	8,2
ASSOŠDKR	13	32,2	4,6
ASSMOŠ	17	36,6	6,4
ASSNOŠ	7	38,0	5,6
ASSPOŠ	3	46,7	5,4
ASSOŠPK	3	36,0	5,0
ASSGAVOŠ	1	33,0	0,0
ASSUEG	2	36,8	1,2
ASSZSpOS	9	28,9	8,7
ASSZDR	4	36,3	4,2
ASSOŠCR	13	35,5	6,3
Druge šole	20	39,0	7,1

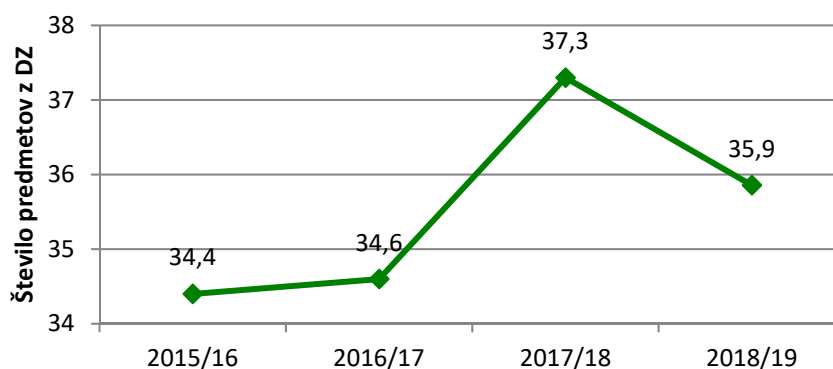
Opombe: M = aritmetična sredina števila predmetov z DZ na šolah znotraj aktiva. SD = standardna deviacija števila predmetov z DZ na šolah znotraj aktiva. Šole, pri katerih v anketi niso bili vpisani podatki za vse razrede, niso bile vključene v izračun skupnega števila predmetov z DZ za vseh devet razredov (take so bile štiri šole).

3.6 Spreminjanje skupnega števila predmetov z DZ skozi leta

Število obveznih predmetov v OŠ je v zadnjih letih nespremenjeno in skupaj preko vseh devetih razredov znaša 86. Na sliki 10 vidimo, kako se je v zadnjih treh letih, odkar ZASSS spremlja število predmetov z DZ, spreminjalo povprečno število predmetov z DZ na šolah, vključenih v anketi. V zadnjem šolskem letu so učenci v povprečju uporabljali DZ pri enem predmetu (natančneje 1,4 predmeta) manj kot leto poprej.

V preglednici 5 lahko vidimo, da je do največjega relativnega znižanja števila predmetov z DZ od leta 2017/18 do leta 2018/19 prišlo v razredih prve triade (indeksi so manjši od 100). V primerjavi s šolskim letom 2016/17 se je število predmetov z DZ v šolskem letu 2018/19 nekoliko zvišalo (indeksi so večji od 100); menimo, da predvsem na račun vse večje prisotnosti t. i. medpredmetnih DZ, ki vključujejo vsebine različnih predmetov, pri katerih prej učenci niso imeli samostojnih DZ.

Trendi spreminjanja števila predmetov z DZ niso v vseh aktivih enaki. Medtem ko je v zadnjem letu v vseh aktivih prišlo do znižanja števila predmetov z DZ (glej preglednico 8, stolpec Razlika 2018/19 – 2017/18), je v primerjavi z letoma 2016/17 in 2015/16 v nekaterih aktivih moč opaziti upad, v nekaterih pa porast skupnega števila predmetov z DZ.

Slika 10: Povprečno število predmetov z DZ v vseh razredih skupaj v različnih šolskih letih.

Preglednica 8: Povprečno število predmetov z DZ v vseh devetih razredih v različnih letih in razlika med tema števila v šolskem letu 2018/19 in prejšnjih letih.

Aktiv	2018/19	2017/18	2016/17	2015/16	Razlika 2018/19 - 2017/18	Razlika 2018/19 - 2016/17	Razlika 2018/19 - 2015/16
ASSLOŠ	35,5	36,1	37,1	36,9	-0,6	-1,6	-1,4
ASSOŠDKR	32,2	35,1	31,9	34,0	-2,9	0,3	-1,8
ASSUEŠL							
ASSMOŠ	36,6	39,2	40,4	40,7	-2,6	-3,8	-4,1
ASS-OK		36,6					
ASSZOŠ							
ASSKOŠ							
ASSNOŠ	38,0	35,8	34,7	32,0	2,2	3,3	6,0
ASSPOŠ	46,7	43,6	38,3	42,6	3,1	8,4	4,1
ASSOŠPK	36,0	35,6	34,5	32,8	0,4	1,5	3,2
ASSZG		34,0		35,3			
ASSGAVOŠ	33,0			27,0			6,0
ASSUEG	36,8	37,8	29,0		-1,0	7,8	
ASSZSpOŠ	28,9	31,1	24,4	21,8	-2,2	4,5	7,1
ASSZDR	36,3	37,5	28,0	32,0	-1,3	8,3	4,3
ASSP		47,0	39,0				
ASSOŠCR	35,5	38,1	36,0	28,6	-2,6	-0,5	6,9
Povprečje sodelujočih šol	35,9	37,3	34,6	34,4	-1,4	1,3	-3,7

4. Povzetek ugotovitev za šolsko leto 2018/19

- Zbrali in obdelali smo podatke z 91 šol iz 11 različnih aktivov in 22 šol, ki niso vključene v aktive (skupaj četrtnine slovenskih OŠ).
- Razlike med šolami v skupni nabavni ceni DZ za vseh devet razredov skupaj in številu predmetov z DZ so bile velike.
 - Razlika med šolo z najvišjo in šolo z najnižjo nabavno ceno na posamezni razred v prvi triadi je presegala 72 EUR, v drugi triadi 118 EUR in v tretji triadi 136 EUR.
 - Razlika med šolo z največ predmeti z DZ in šolo z najmanj predmeti z DZ na posamezni razred je v prvi triadi znašala 5, v drugi in tretji triadi pa 9 predmetov.
- Povprečna skupna nabavna cena DZ v vseh devetih razredih skupaj je bila na sodelujočih šolah 533,51 EUR.
- V povprečju so osnovnošolci v vseh razredih skupaj uporabljali DZ pri 36 predmetih od 86 (42 %).
- Skupna nabavna cena DZ in drugih učnih gradiv v vseh razredih iz leta v leto pada in je bila v šolskem letu 2017/18 najnižja od leta 2011. Upad v zadnjem letu lahko vsaj delno pripišemo samoomejevanju šol pri izboru DZ za 1. razred, ker so morale šole sredstva za presežek cene nad 30 EUR, kolikor je znašalo sofinanciranje nakupa DZ s strani MIZŠ, zagotoviti same iz preostalih sredstev učbeniškega sklada. Na 32 šolah (28 %) so cene DZ v 1. razredu sicer presegale 30 EUR.

5. Komentar izsledkov

Zbrani podatki kažejo, da se skupna nabavna cena delovnih zvezkov še naprej nekoliko znižuje. Kot smo zapisali že v prejšnjih letih, to pripisujemo racionalnejšemu izboru delovnih zvezkov, odkar pravilnik določa, da se morajo na šoli učitelji in starši s posredovanjem ravnatelja dogovoriti o izboru delovnih zvezkov. V zadnjih dveh šolskih letih je še posebej opazen padec skupne nabavne cene DZ v 1. razredu. Odkar MIZŠ šolam v šolski sklad nakaže 30 EUR na učenca 1. razreda za nakup DZ, so se temu dejstvu prilagodili tako založniki – s ponudbo kompletov, ki stanejo točno toliko, kot tudi šole – z izborom DZ, ki šolski sklad obremenijo točno za prejeta sredstva. To precej jasno kaže, da je izbor delovnih zvezkov pogojen tudi s finančnimi, ne le vsebinskimi vidiki. Vprašanje, ki se ob tem zastavlja je, ali se je zaradi manjšega števila delovnih zvezkov znižala kakovost pouka ali se je reduciralo tisto, kar v resnici ni bilo potrebno? Glede na informacije, ki jih imamo, in glede na dejstvo, da nezanemarljivo število šol delovnih zvezkov v prvem razredu sploh ne uporablja, pa tudi glede na strokovne ocene o (ne)učinkovitosti delovnih zvezkov za doseganje višjih taksonomskih ravni znanja⁶, sklepamo, da drži slednje.

6. Dobre prakse pri potrjevanju skupne nabavne cene na šolah

Predstavniki staršev so pri zbiranju podatkov za šolsko leto 2018/19 navedli različne dobre prakse pri potrjevanju nabavnih cen DZ in drugih učnih gradiv na svojih šolah, ki so v preteklosti vodile k optimalnejšemu izboru DZ. Dobre prakse lahko povzamemo v nekaj kategorij:

1. Skrb za optimalno količino DZ in drugih učnih gradiv

- Na šoli se dogovorijo za optimalno število DZ. V okviru strokovnih aktivov poteka smotno načrtovanje uporabe delovnih zvezkov.
- Pri matematiki za 9. razred namesto DZ učenci izpolnjujejo vse leto teste NPZ (nacionalnih preverjanj znanja) prejšnjih let, zato DZ ni potreben.
- Svet staršev razpravlja o teži šolskih torb.
- Pri tehničnem pouku namesto paketov učitelji (šola) nakupijo samo tisti material, ki je zares potreben pri pouku, in nato stroške razdelijo med starše. Od takrat otroci ne prinašajo na pol uporabljenih paketov za tehnični pouk domov po koncu šolskega leta.

2. Pregled uporabe DZ

- Svet staršev v februarju pozove starše k pregledu izpoljenosti DZ svojih otrok.
- Med vse starše se pred zasedanjem sveta staršev razdeli vprašalnike, v katerih starši ocenijo, koliko so DZ uporabljeni (upoštevajoč, da je v času izvedbe ankete šolsko leto na slabih 2/3). Na svetu staršev se predstavi tudi odgovore in argumente posameznih staršev, ki se z naborom DZ ne strinjajo.
- Izpoljenost DZ v drugi polovici šolskega leta pregleda ravnatelj (izmed naključno izbranih otrok iz posameznih oddelkov) in poda analizo. Če tovrstni pregled opravi šola, se dobi realnejšo oceno o uporabi DZ.

3. Pravočasen izbor DZ in drugih učnih gradiv

- Cene DZ se potrjujejo že v marcu ali aprilu, tako da so starši čim prej seznanjeni s cenami delovnih zvezkov in potrebščin.

⁶ https://www.zrss.si/zrss/wp-content/uploads/analiza-dz_3_5_razred_objava.pdf

- Učitelji oziroma aktivni za določen predmet svetu staršev vnaprej predložijo spisek izbranih delovnih zvezkov skupaj s ceno in primerjavo cene z letom poprej.
- Izvede se srečanje delovne skupine sveta staršev z učitelji, ravnateljem, kjer se predstavijo spremembe v izbiri delovnih zvezkov in drugih potrebščin glede na prejšnje leto. Učitelji na tem sestanku za vsak razred predstavijo obstoječo, predvsem pa spremenjeno izbiro delovnih zvezkov. Delovna skupina po sestanku izdela poročilo s svojim mnenjem glede izbire delovnih zvezkov in ga pošlje vsem predstavnikom v svetu staršev.
- Svet staršev vsako leto s skrbnico učbeniškega sklada na šoli, ki pripravlja tudi seznam delovnih zvezkov in ostalih učnih pripomočkov, že v aprilu prične z usklajevanjem cen DZ in učnih pripomočkov. Vsa vprašanja staršev so preko nje posredovana učiteljem, ki pripravijo pojasnila in jih posredujejo svetu staršev. Do konca maja, ko svet staršev potrjuje nabavne cene DZ in ostalih učnih pripomočkov, so vprašanja, dileme, pripombe, predlogi že medsebojno usklajeni, nato je potrditev seznama DZ in drugih učnih gradiv na seji sveta staršev le še formalnost.
- Delovni zvezki za prihodnje šolsko leto so staršem predstavljeni že na roditeljskem sestanku v razredu ali po e-pošti, kar starši potrdijo ali izpostavijo pripombe. Svet staršev te informacije upošteva v razpravi in pri izdaji soglasja za skupno nabavno ceno delovnih zvezkov.

4. Utemeljevanje izbora DZ in drugih učnih gradiv

- Šola predstavi odločitev učiteljskih aktivov in utemelji zamenjavo DZ.
- Seznam učbenikov in DZ vsebuje tudi cene. Z rdečo barvo so vneseni komentarji, ki se nanašajo na spremembe glede na prejšnje leto, dodani so tudi komentarji pri dodatnih DZ, ki jih podajo strokovni aktivni. Čisto na koncu je pripravljena tabela, kjer je pregled cen za zadnjih šest let (po razredih).
- V dialogu o optimalni izbiri delovnih zvezkov svet staršev in aktivni učiteljev upoštevajo tudi analizo DZ, ki jo vsako leto pripravi ZASSS.

7. Kritike in predlogi za spremembe

Nekaj sodelujočih v anketi je izpostavilo, da na njihovi šoli ni dovolj razprave s svetom staršev pred izborom DZ in da starši na izbor oz. pri odločanju nimajo vpliva. Ponekod se dogaja, da svet staršev dobi v potrjevanje cene delovnih zvezkov tik pred zdajci ali da so sezname DZ in drugih učnih gradiv iz leta v leto enaki. Ker sredstev za nabavo učbenikov iz učbeniškega sklada ni dovolj, da bi na šoli lahko imeli učbenike za vse predmete, se dogaja, da nekateri učitelji posegajo tudi po (samostojnih) DZ, da lahko izvajajo pouk.

Nekaj staršev je izpostavilo problem velikega števila DZ. Menili so, da bi z zmanjšanjem števila DZ prispevali k večji pismenosti osnovnošolcev, saj bi več pisali v zvezke in manj v delovne zvezke ter bi se naučili uporabljati učbenike. Po njihovem mnenju pretežke torbe kvarno vplivajo na zdravje otrok. Aktivno učenje z drugačnimi metodami dela narekuje manj uporabe delovnih zvezkov v praksi. Uporaba določenih delovnih zvezkov krni učiteljevo kreativnost, otroke utirja in jim ne omogoča prostega pisnega izražanja, to pa vodi v pasivizacijo pouka / učencev in sledenje taki viziji pouka, kot jo imajo avtorji DZ in učbenikov, ne pa učitelj sam.

Pojavila so se posamična mnenja o tem, da bi bil zaželen drugačen sistem izbiranja DZ in drugih učnih gradiv.

- Nekateri starši menijo, da je nesmiselno potrjevati ceno DZ, če nimajo na voljo protiponudb.
- Izbor in potrjevanje kakršnih koli učnih gradiv oz. pripomočkov bi morala biti izključno v domeni stroke, ki je za ta izbor kvalificirana in ga mora tudi racionalno ter strokovno utemeljiti.
- Sistem bi bilo nujno do neke mere poenotiti.
- S strani države bi morala biti določena meja v ceni DZ na razred.
- Osnovne šole bi se lahko pri nabavi DZ in drugih učnih gradiv združile. To bi lahko pomenilo znižanje stroškov za tisk in nabavo.

Na osnovi zapisanih mnenj, zbranih v anketi, in razmislekov v ZASSS menimo, da je treba učiteljem in strokovnim aktivom na šoli zaupati, da bodo izbrali za učence najustreznejša učna gradiva, ki bodo prilagojena posebnostim določenih skupin otrok in šolskega okolja. Starši pa smemo upravičeno pričakovati, da bodo učitelji izbor učnih gradiv primerno utemeljili in da bodo pri izboru upoštevali ne le vsebino in kakovost učnih gradiv, temveč tudi druge pomembne vidike, kot je npr. teža delovnega zvezka in glede na kakovost primerna cena.

Želimo si, da bi bili na sistemski ravni čim prej sprejeti ukrepi, ki bodo vodili h kar največji kakovosti učnih gradiv, ki so na voljo in med katerimi učitelji lahko izbirajo. Menimo, da bi bilo nujno na ravni države redno izvajati analize vseh učnih gradiv v povezavi z učnimi načrti in doseganjem učnih ciljev. Vsi delovni zvezki, ki jih učenci uporabljajo, bi morali prestati strokovno presojo neodvisnega organa. Kot velja za učbenike, bi moral Strokovni svet RS za splošno izobraževanje potrditi tudi primernost delovnih zvezkov. Izbor učnih gradiv v nobenem primeru ne bi smel biti odvisen od tržnih prijemov tistih, ki ta gradiva izdelujejo in prodajajo.

V času promoviranja odprtega dostopa do informacij in znanja bi bilo prav, da bi na ravni države razmislili tudi o tem, kako zagotoviti odprti dostop do učnih gradiv, npr. z državno podporo razvoja gradiv, ki bi bila prosto dostopna in bi jih bilo možno uporabljati pod licencami *Creative Commons*. To bi učiteljem omogočilo, da ne bi bili obremenjeni s tem, da morajo upravičiti izbor delovnih zvezkov in zato učencem nalagati izpolnjevanje čisto vseh nalog v njih, četudi morda katere za doseganje določenega cilja v določenem trenutku niso primerne. Učitelji bi lahko samostojno kombinirali različna gradiva, ki bi se jim za usvojitev neke snovi zdela najprimernejša. Verjamemo, da bi zmogli suvereno in strokovno opraviti to nalogo, morebiti pa bi tak pristop tudi prispeval k njihovemu občutku avtonomnosti pri delu.

8. Sklep

Cilje pričujoče analize, ki smo si jih zastavili v letošnjem letu, smo dosegli. Verjamemo, da bodo pričujoča analiza, njeni zaključki ter dobre prakse prispevali k lažjemu procesu potrjevanja cen DZ na svetih staršev, kritike in pripombe pa dale deležnikom – odločevalcem na področju učbeniške politike vzpodbudo za izboljšave.

Na koncu gre zahvala vsem, ki so kakorkoli pomagali pri zbiranju podatkov, sestavljanju, analiziranju ter zaključkih, kar nam bo lahko vsem vzpodbuda za pripravo nove analize v naslednjem šolskem letu.

Pripravila: Delovna skupina za učna gradiva pri ZASSS

Priloge:

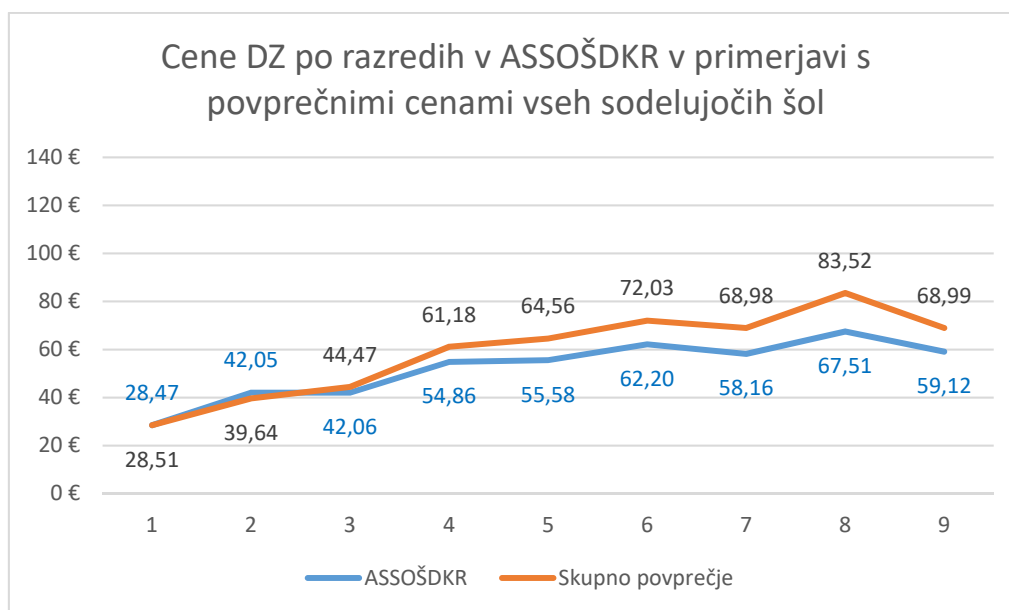
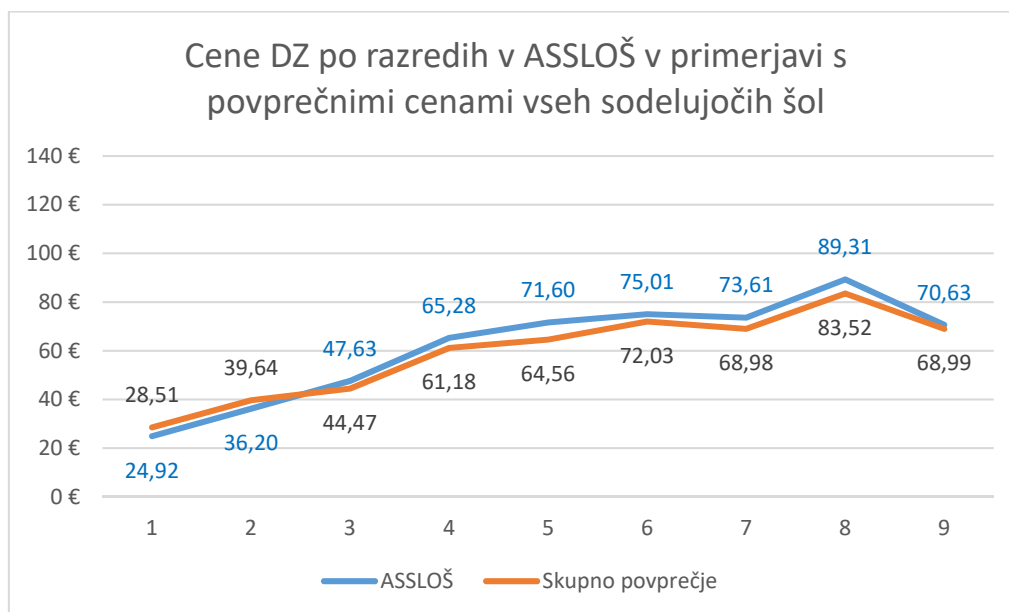
- Priloga 1: Grafični prikazi povprečne skupne nabavne cene DZ in drugih učnih gradiv po razredih za posamezne aktive v primerjavi s skupno povprečno nabavno ceno vseh sodelujočih šol za šolsko leto 2018/19.
- Priloga 2: Grafični prikazi povprečne skupne nabavne cene DZ in drugih učnih gradiv za vseh devet razredov skupaj po posameznih aktivih – v primerjavi s skupno povprečno nabavno ceno vseh sodelujočih šol v šolskih letih od 2011/12 do 2018/19.
- Priloga 3: Grafični prikazi razvrstitve šol po posameznih aktivih glede na skupno nabavno ceno DZ in drugih učnih gradiv v šolskem letu 2018/19.
- Priloga 4: Dodatni tabelarni in grafični prikazi analize o številu delovnih zvezkov v šolskem letu 2018/19.
- Priloga 5: Razvrstitev sodelujočih šol glede na skupno nabavno ceno DZ in število predmetov z DZ v šolskem letu 2018/19.

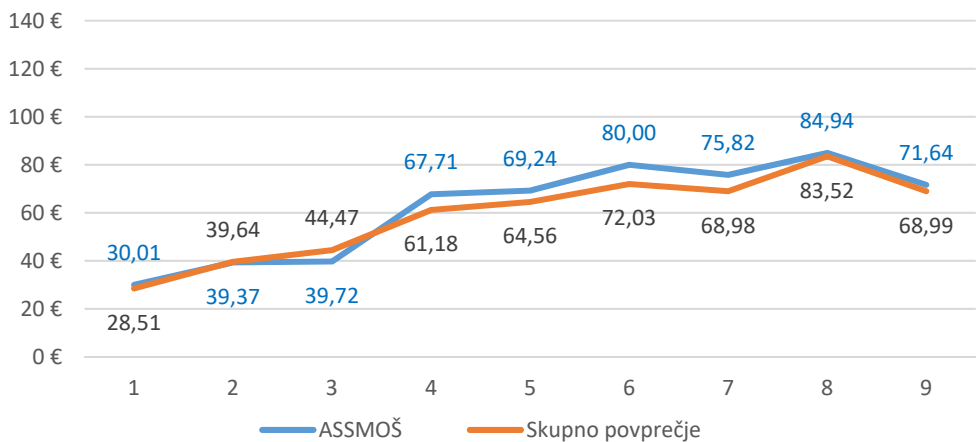
Izdajatelj: ZASSS, zanjo Tone Meden, predsednik. Priprava vsebine: Delovna skupina za učna gradiva pri ZASSS.
Lektoriranje: Darija Mežnar Steklasa. Oblikovanje: David Rupnik. Izdano in razposlano v elektronski obliki marca 2019.

PRILOGA 1

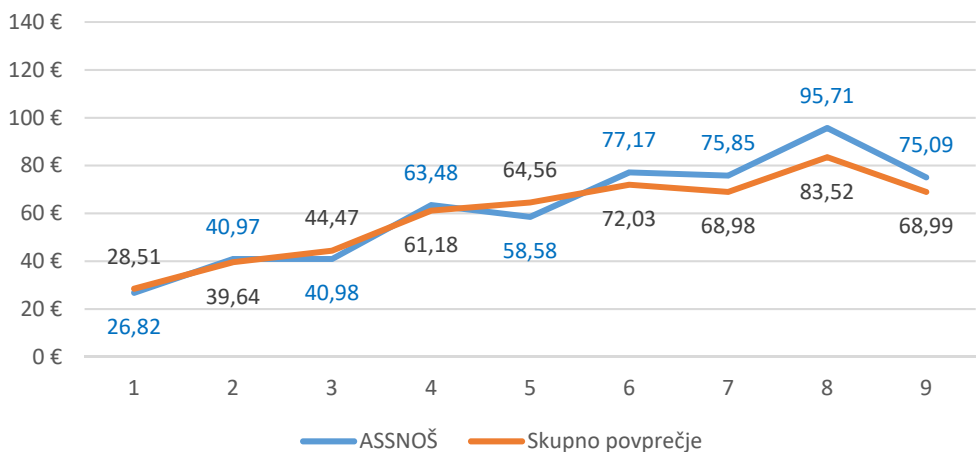
Grafični prikazi povprečne skupne nabavne cene DZ in drugih učnih gradiv po razredih za posamezni aktiv, v primerjavi s skupno povprečno nabavno ceno vseh sodelujočih šol za šolsko leto 2018/19.

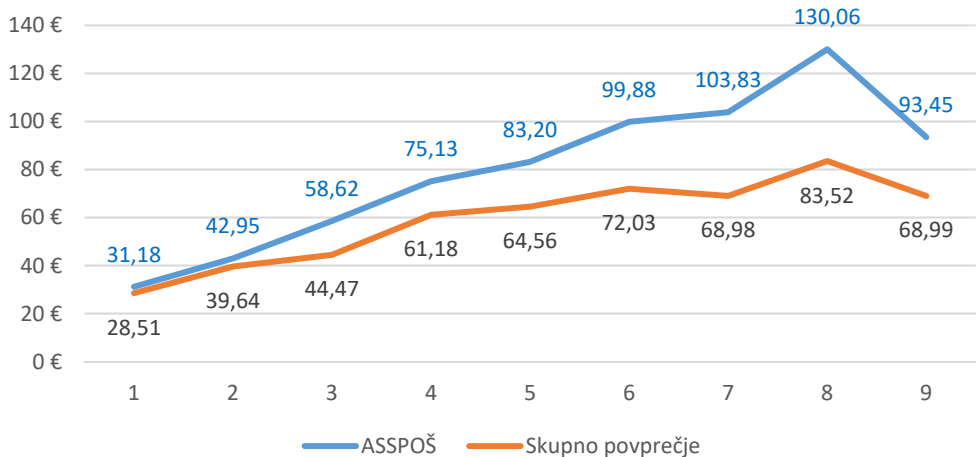
Cene DZ po razredih v ASSMOŠ v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

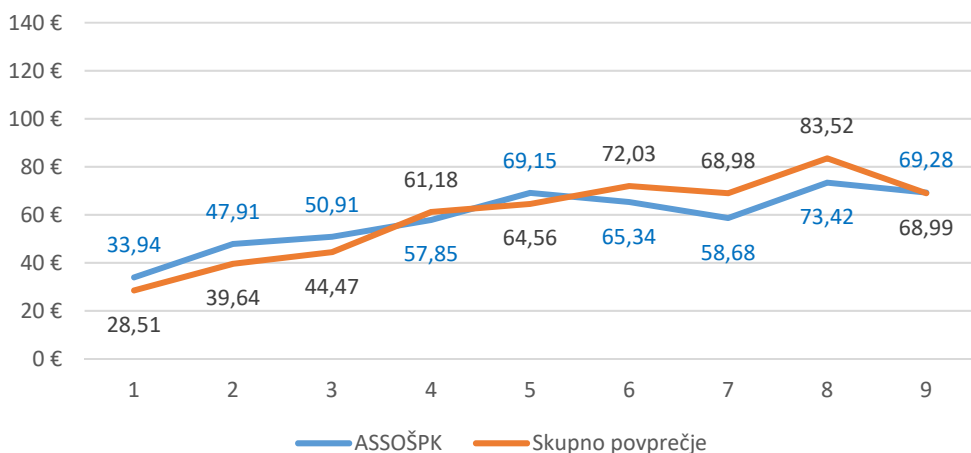
Cene DZ po razredih v ASSNOŠ v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

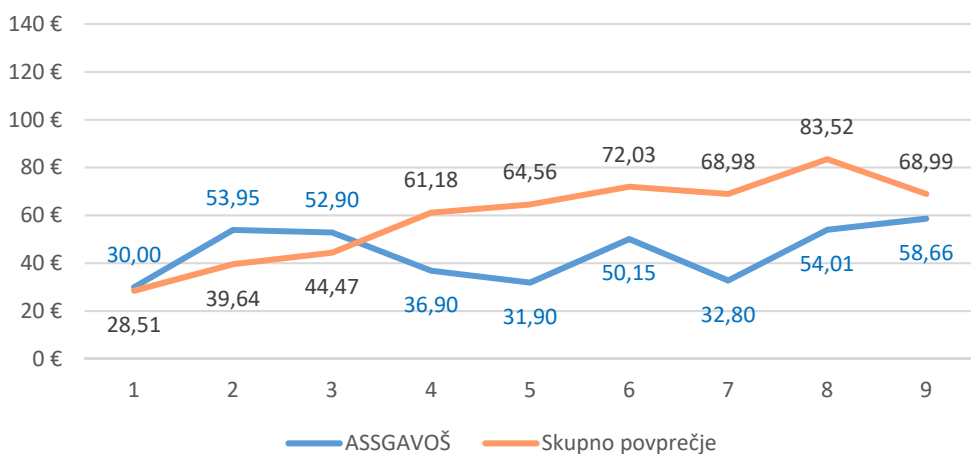
Cene DZ po razredih v ASSPOŠ v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

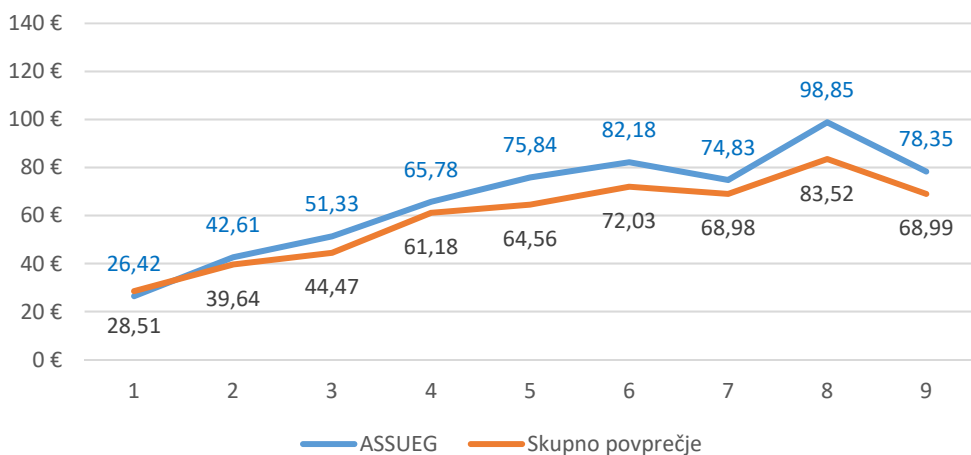
Cene DZ po razredih v ASSOŠPK v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

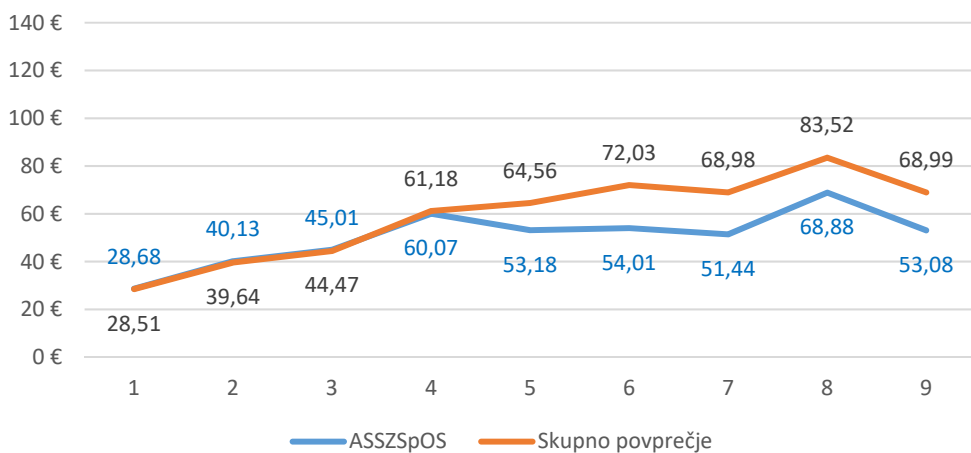
Cene DZ po razredih v ASSGAVOŠ v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

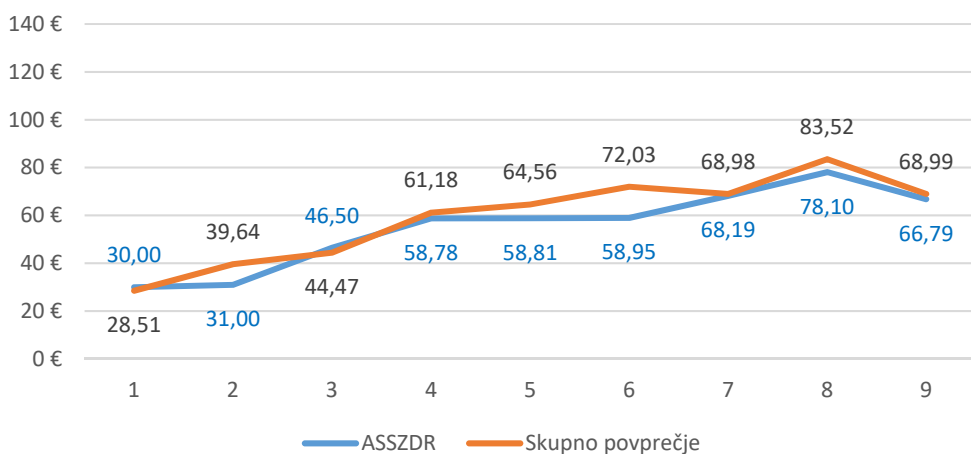
Cene DZ po razredih v ASSUEG v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

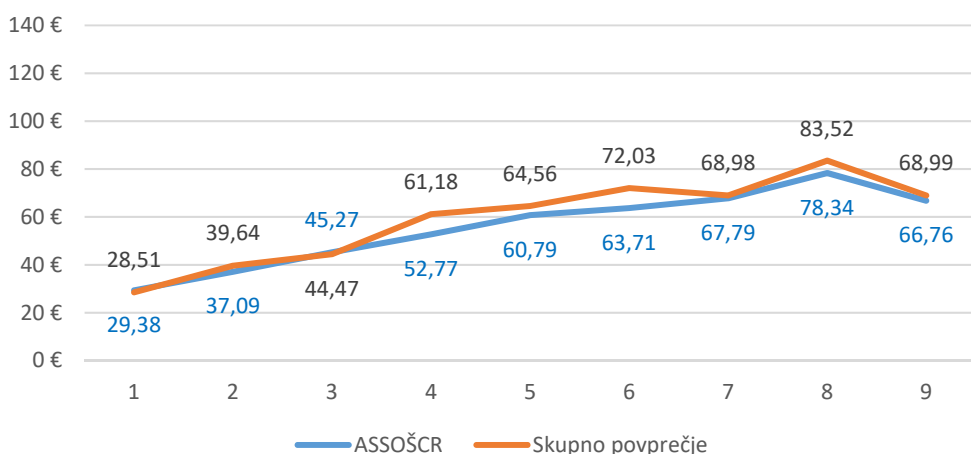
Cene DZ po razredih v ASSZSpOŠ v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

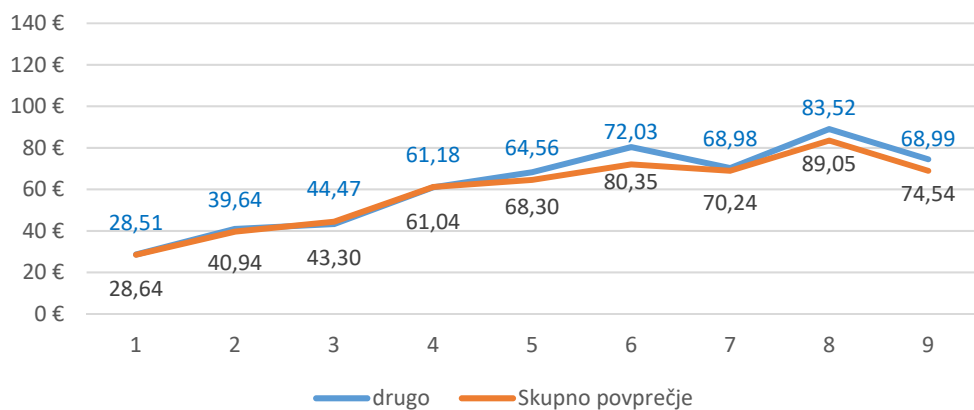
Cene DZ po razredih v ASSZDR v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

Cene DZ po razredih v ASSOŠCR v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

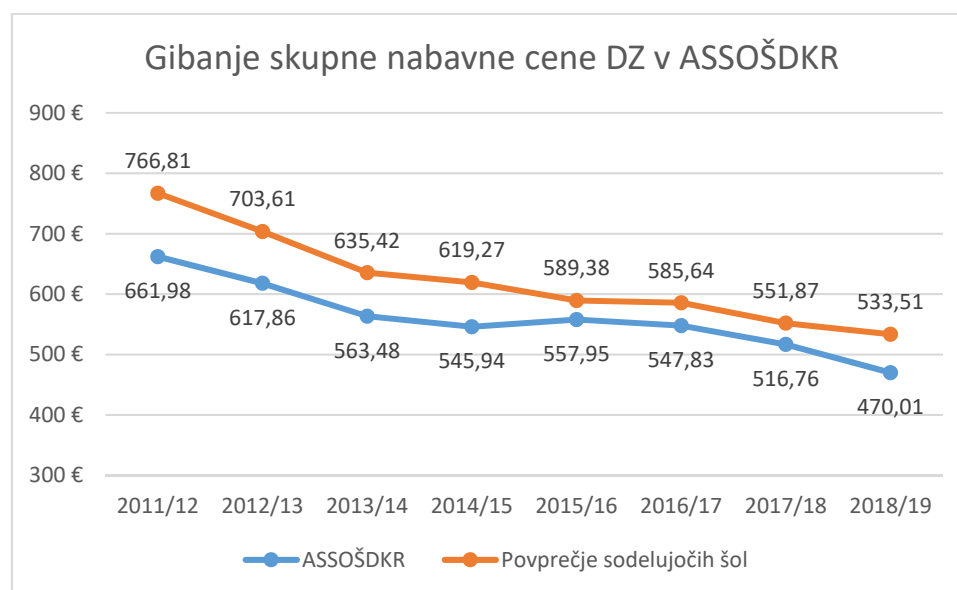
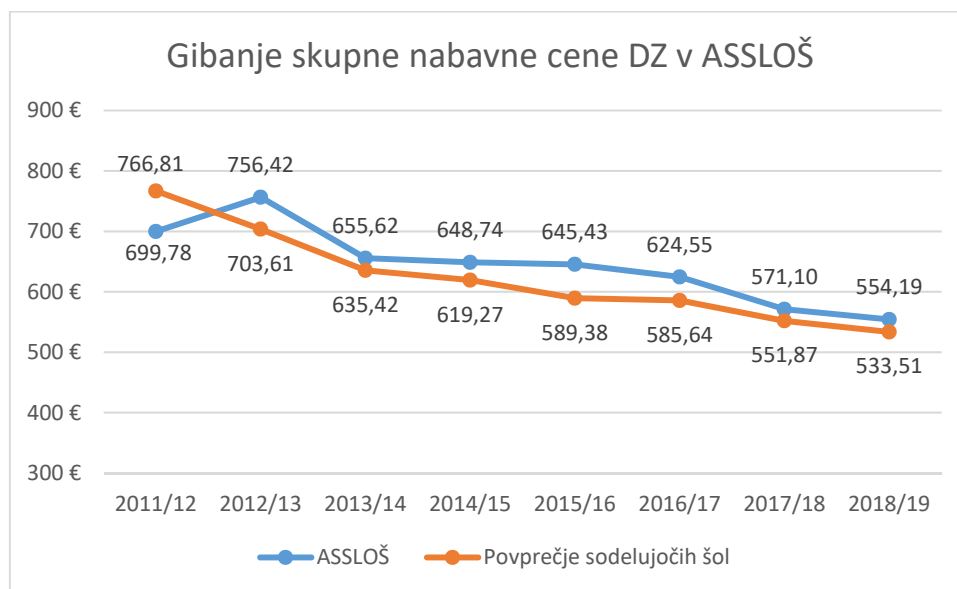

Cene DZ po razredih pri nevključenih šolah v primerjavi s povprečnimi cenami vseh sodelujočih šol

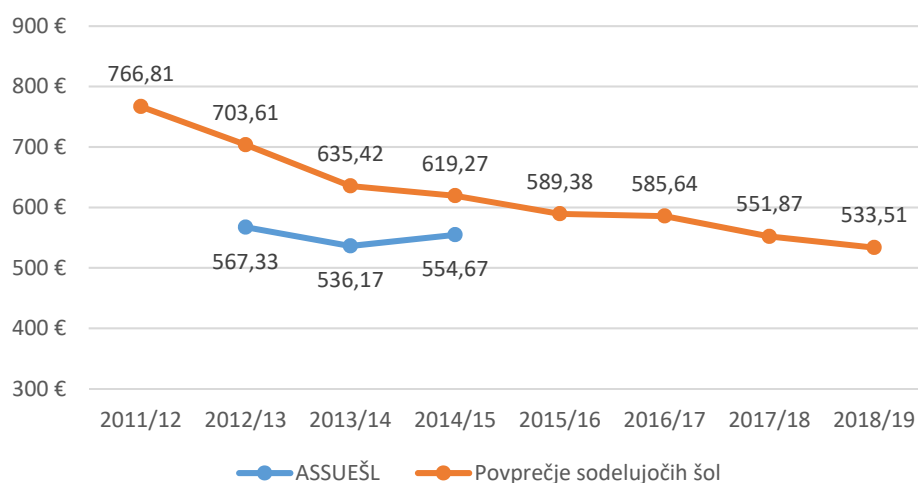

PRILOGA 2

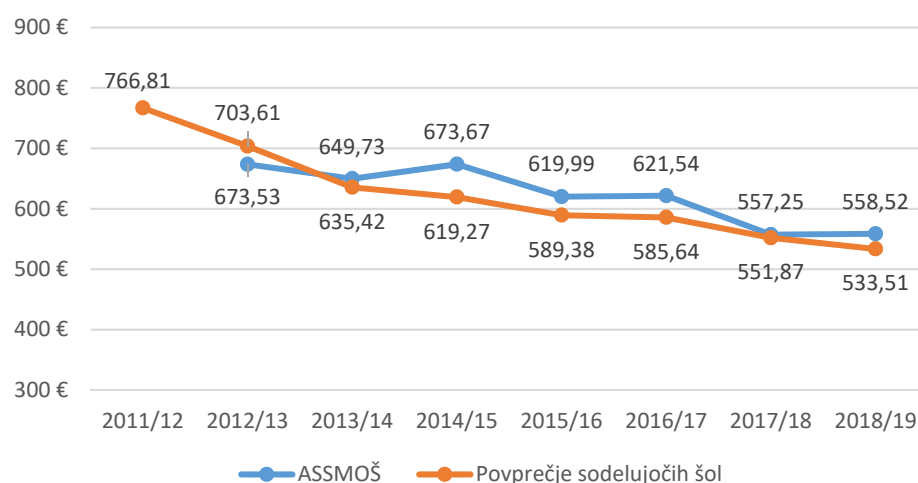
Grafični prikaz povprečne skupne nabavne cene DZ in drugih učnih gradiv (od 1. do 9. razreda skupaj), po posameznih aktivih, v primerjavi s skupno povprečno nabavno ceno DZ vseh sodelujočih šol v šolskih letih od 2011/12 do 2018/19. Cene so v evrih.

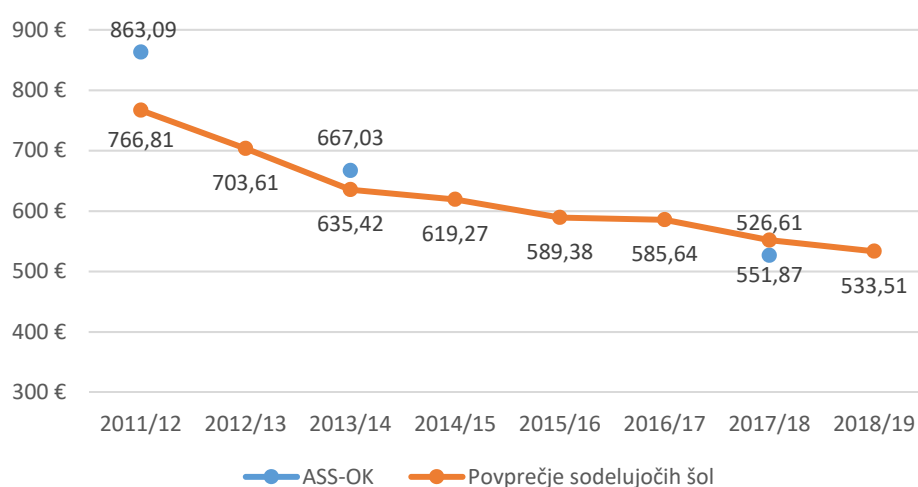
Gibanje skupne nabavne cene DZ v ASSUEŠL

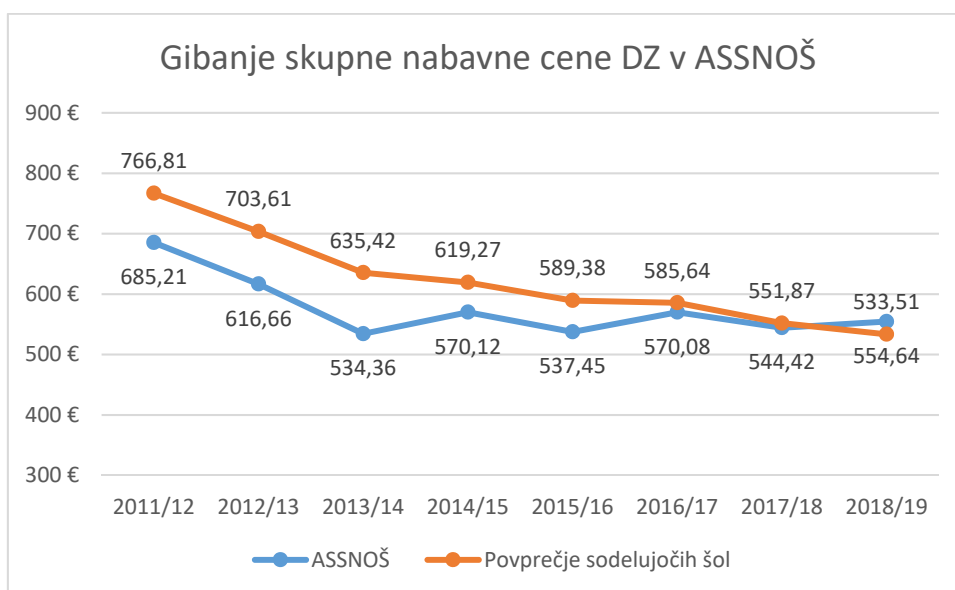
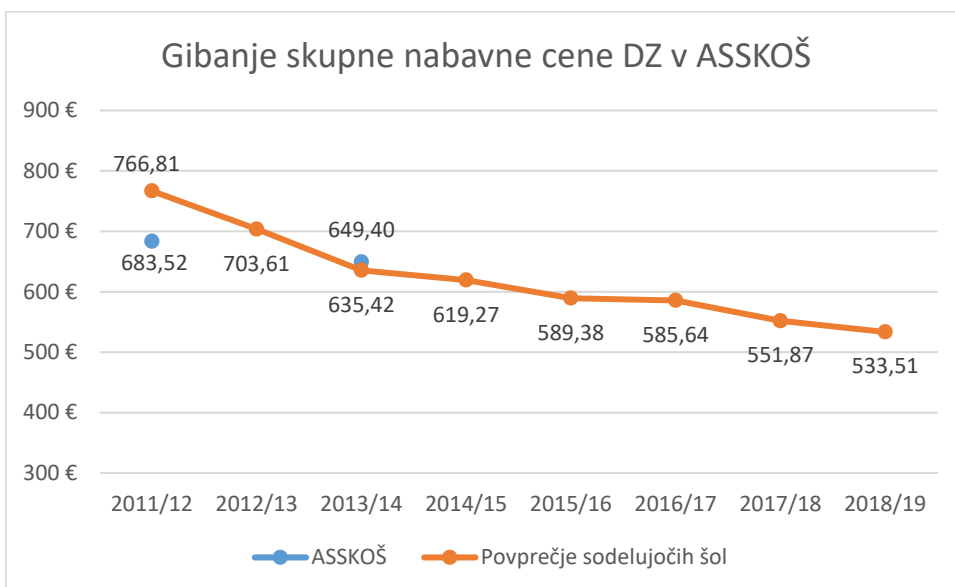
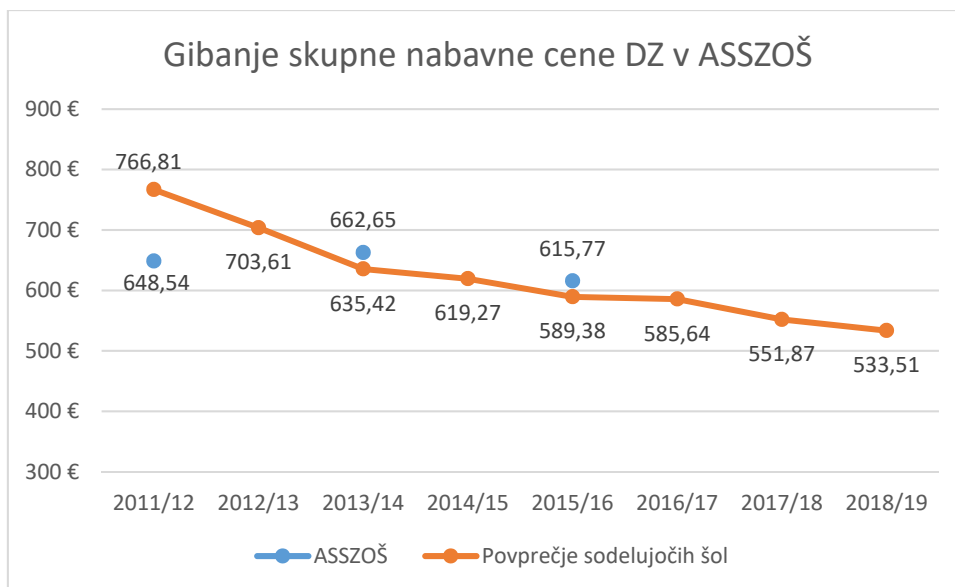

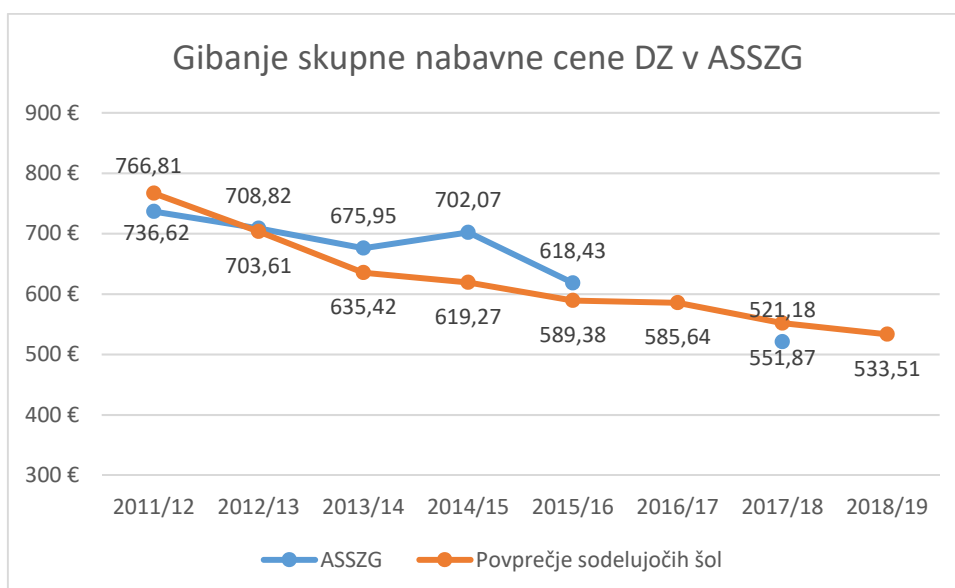
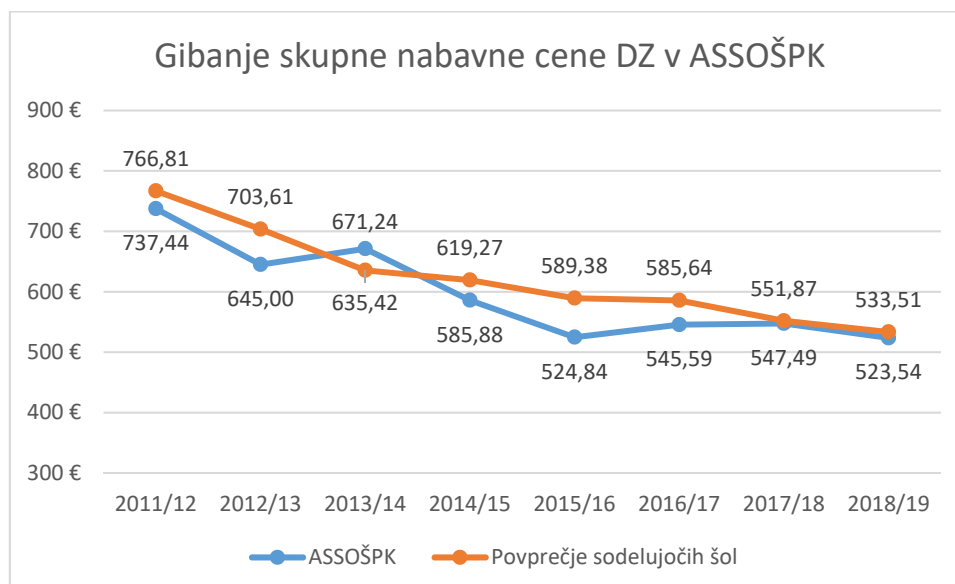
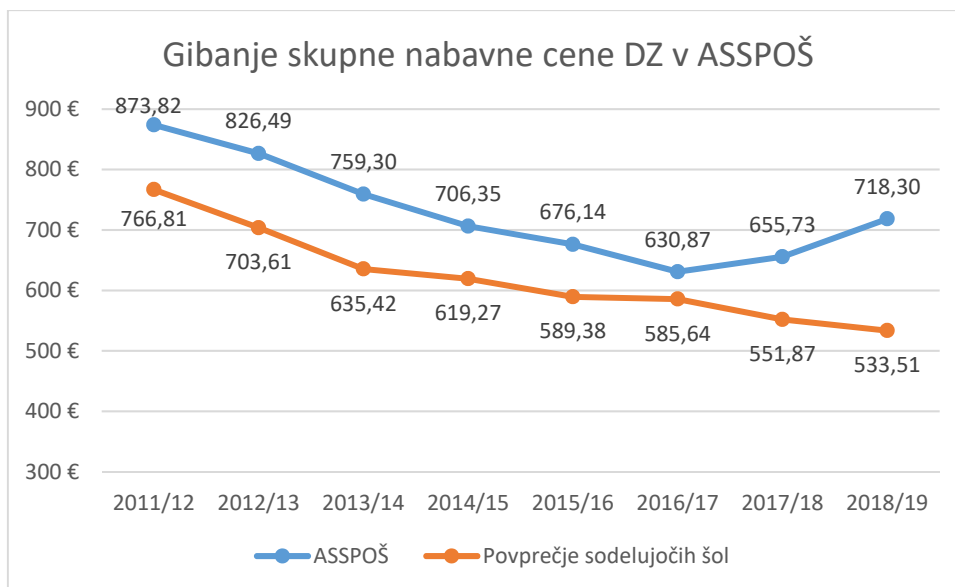
Gibanje skupne nabavne cene DZ v ASSMOŠ

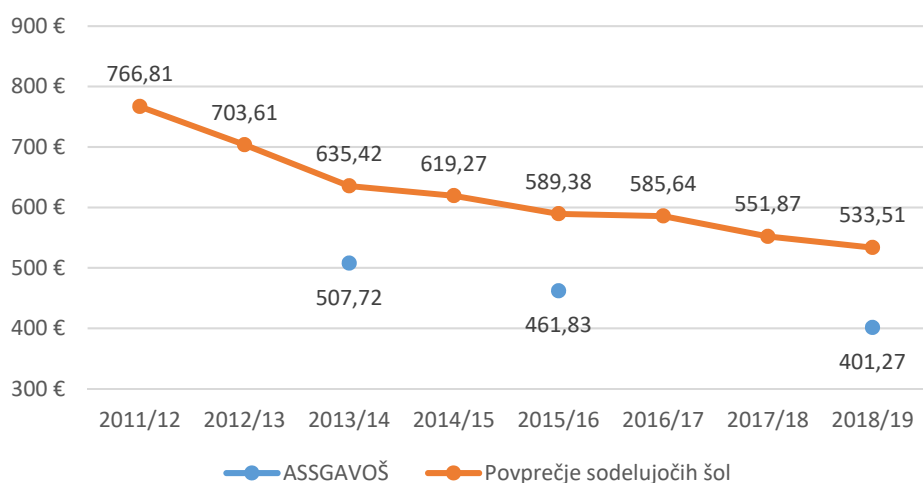
Gibanje skupne nabavne cene DZ v ASS-OK

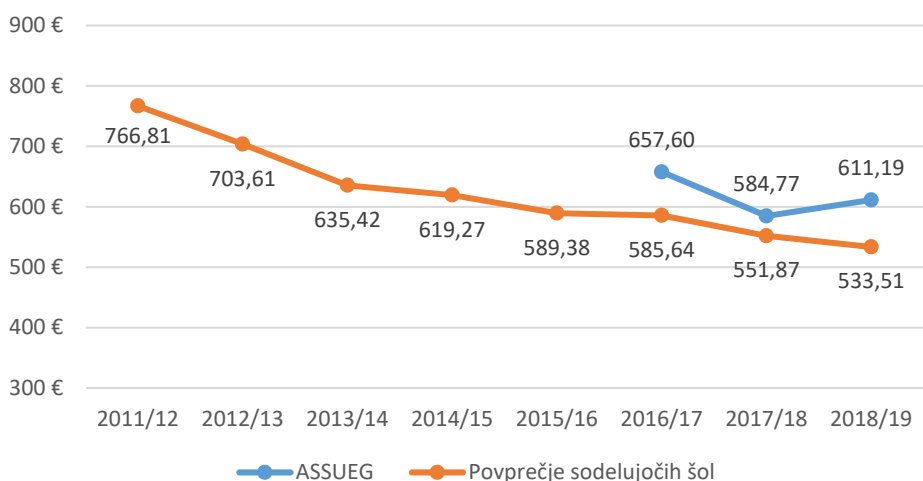

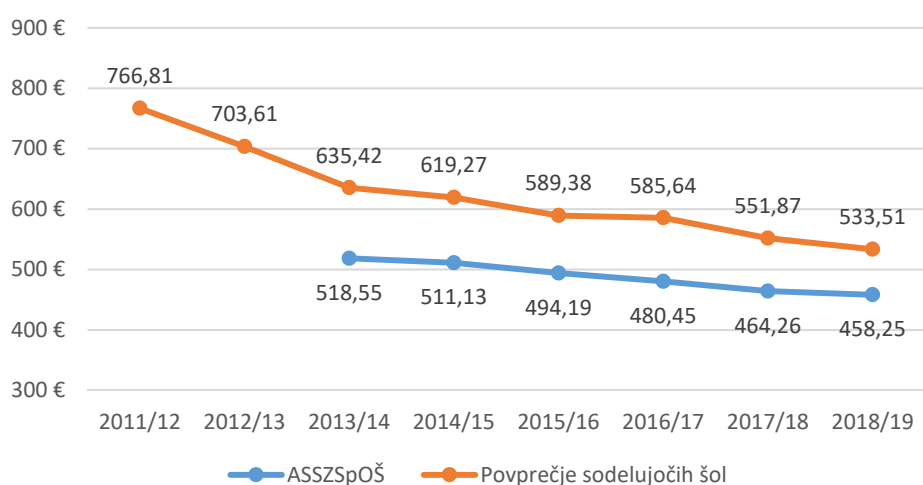
Gibanje skupne nabavne cene DZ v ASSGAVOŠ

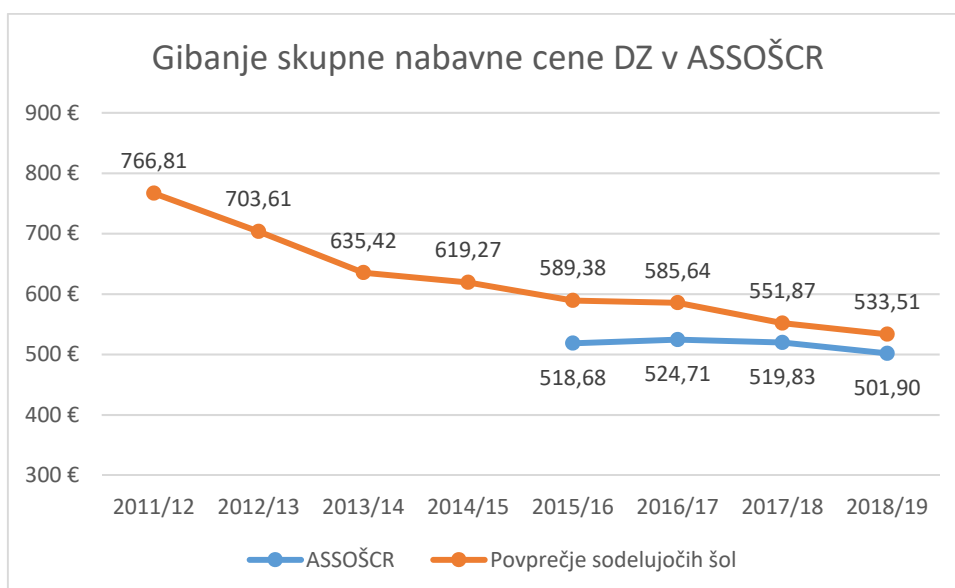
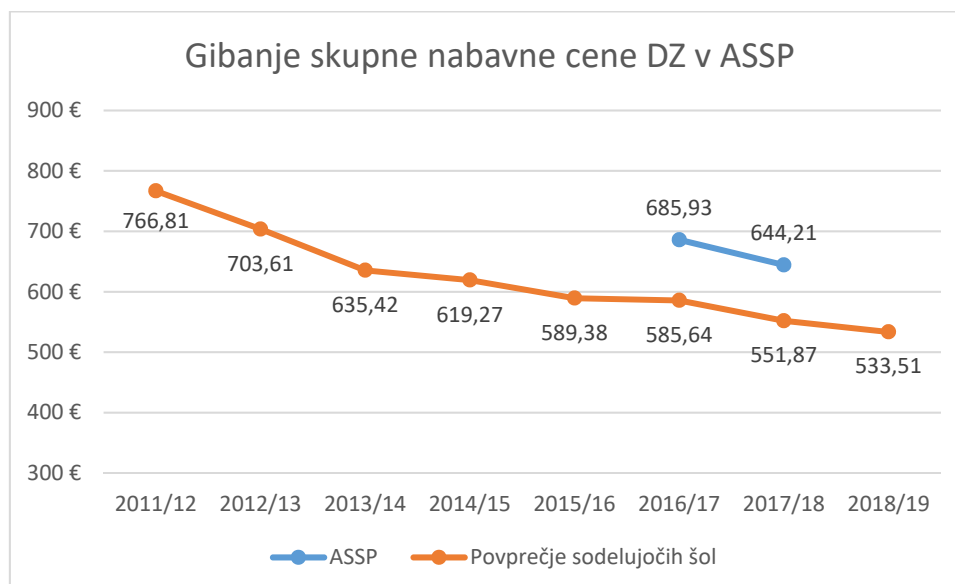
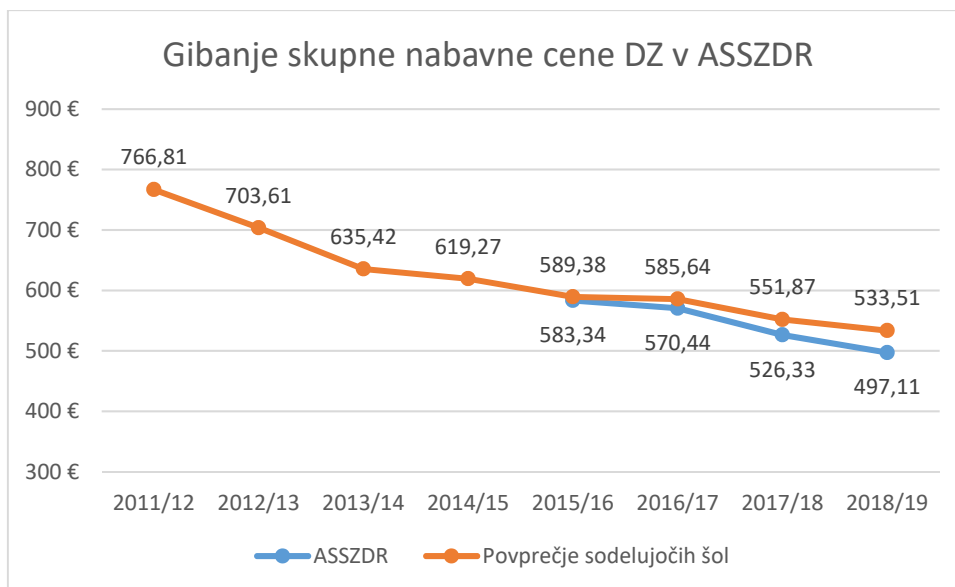

Gibanje skupne nabavne cene DZ v ASSUEG

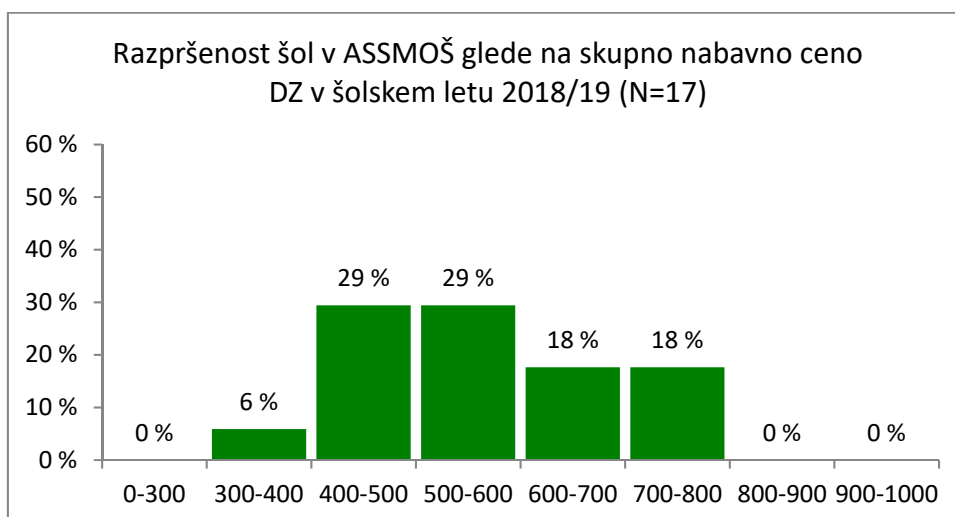
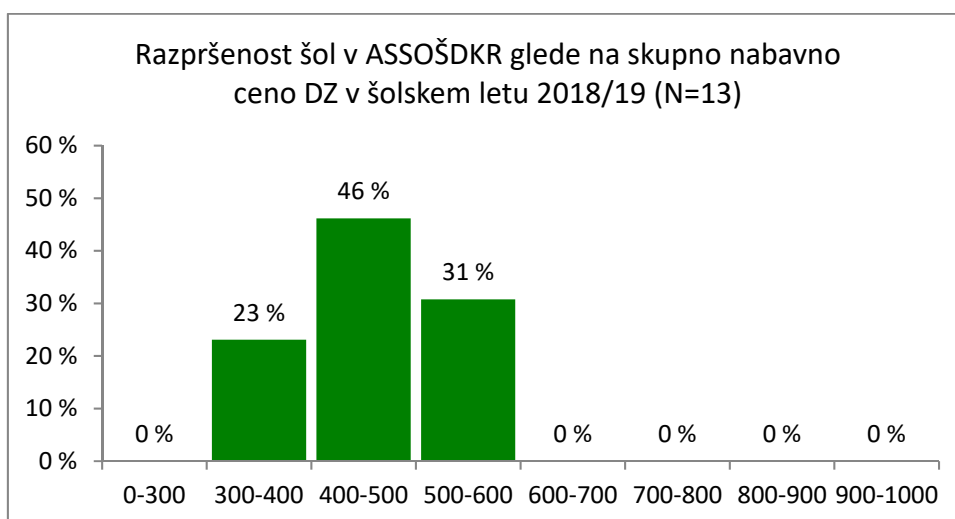
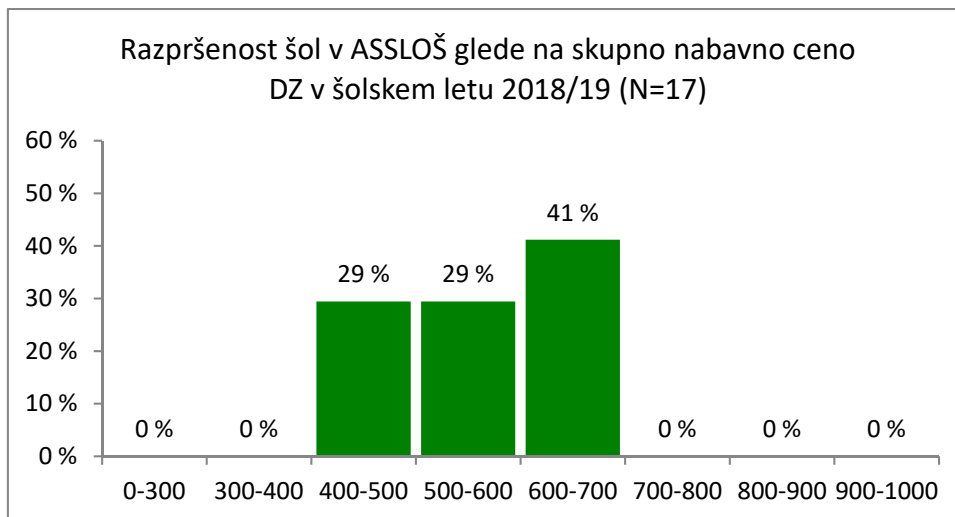
Gibanje skupne nabavne cene DZ v ASSZSpOŠ

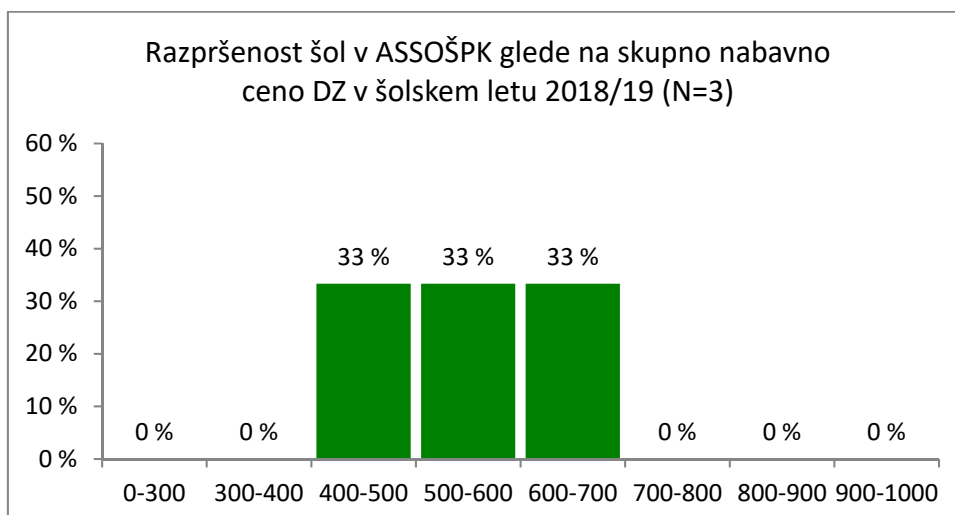
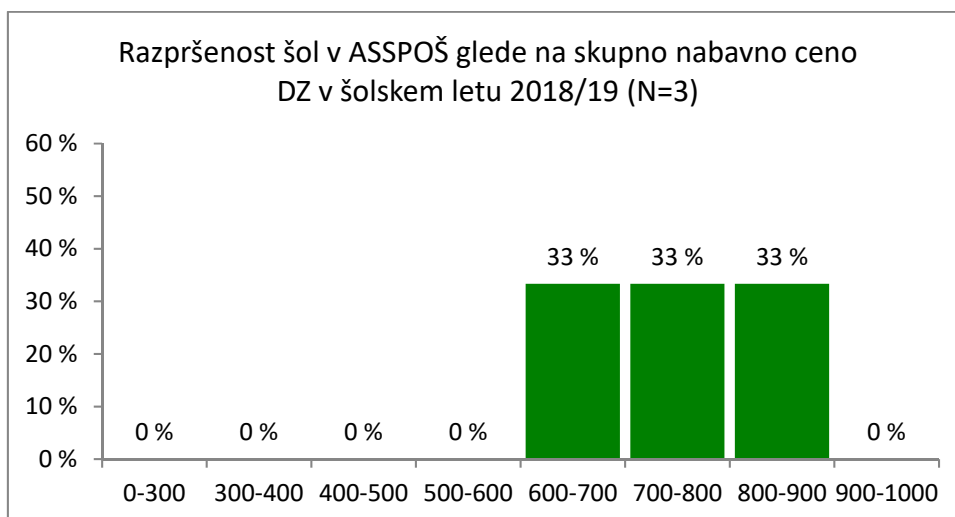
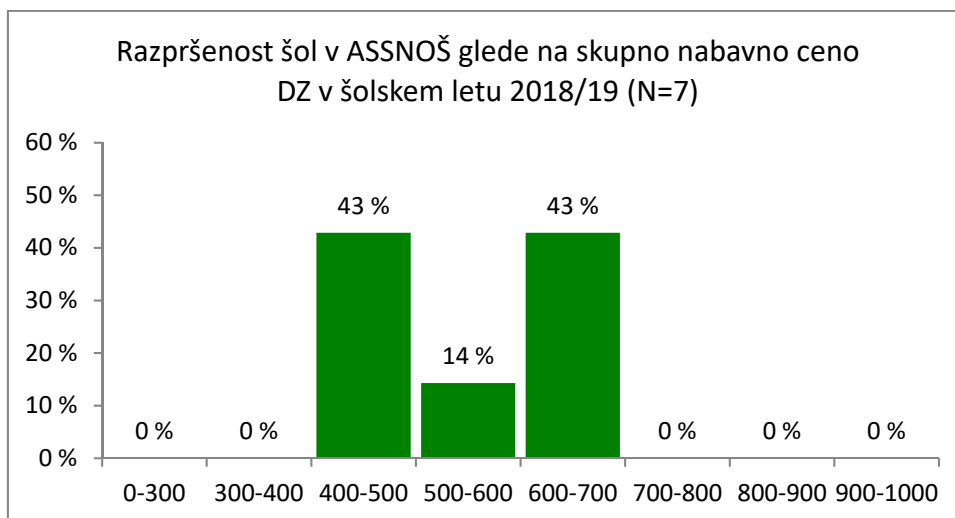

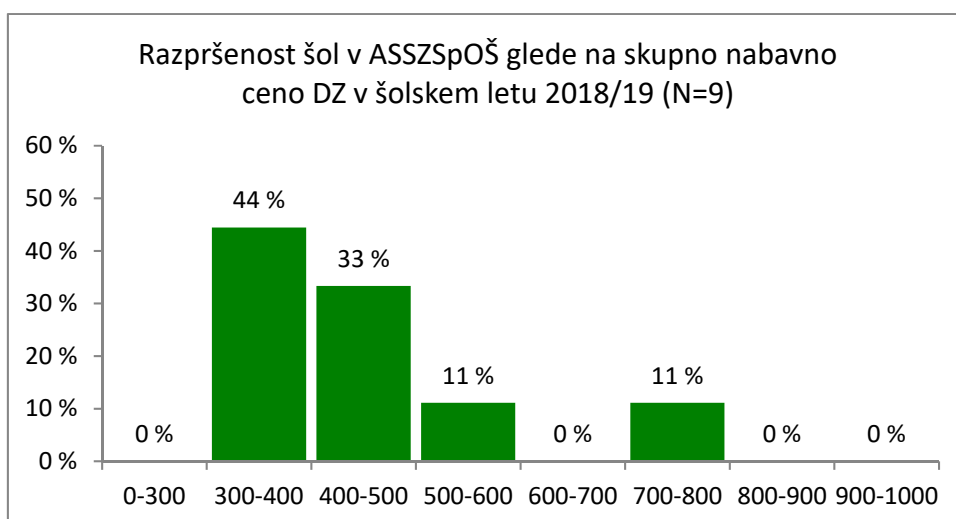
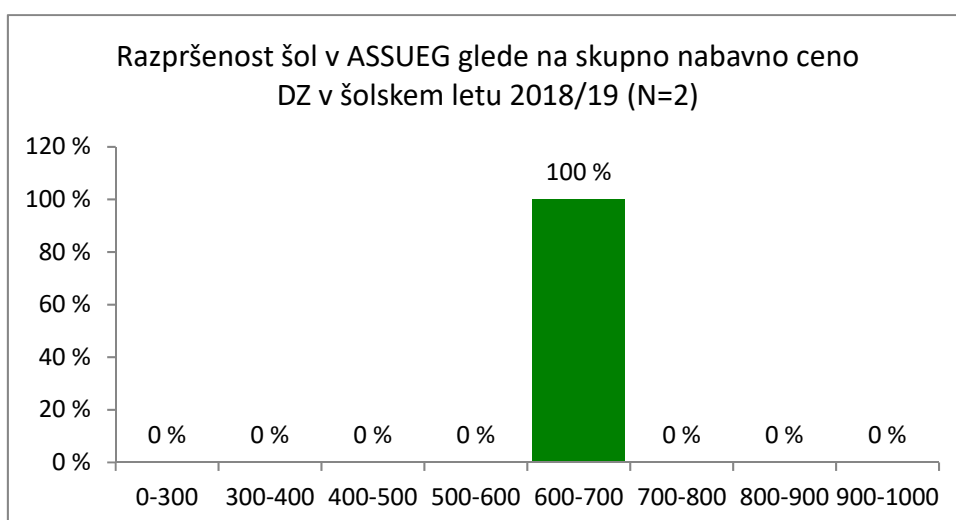
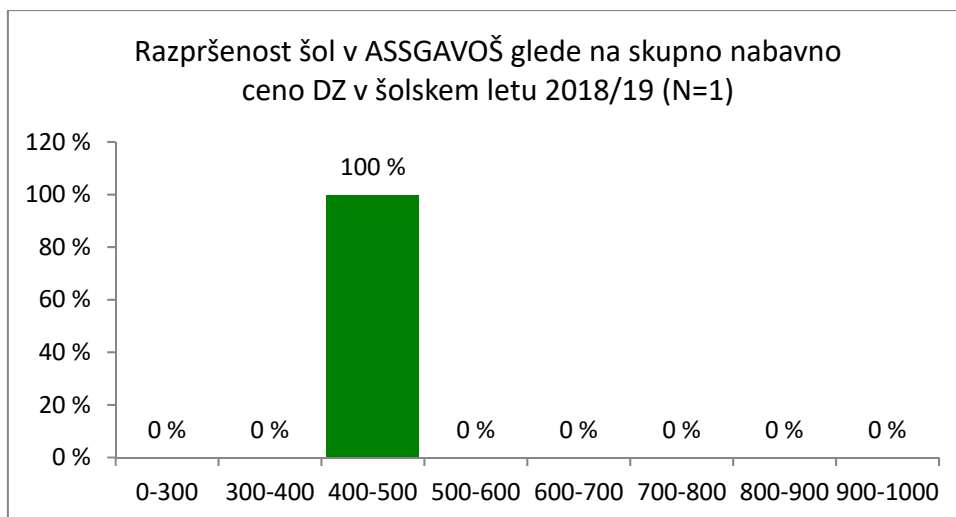

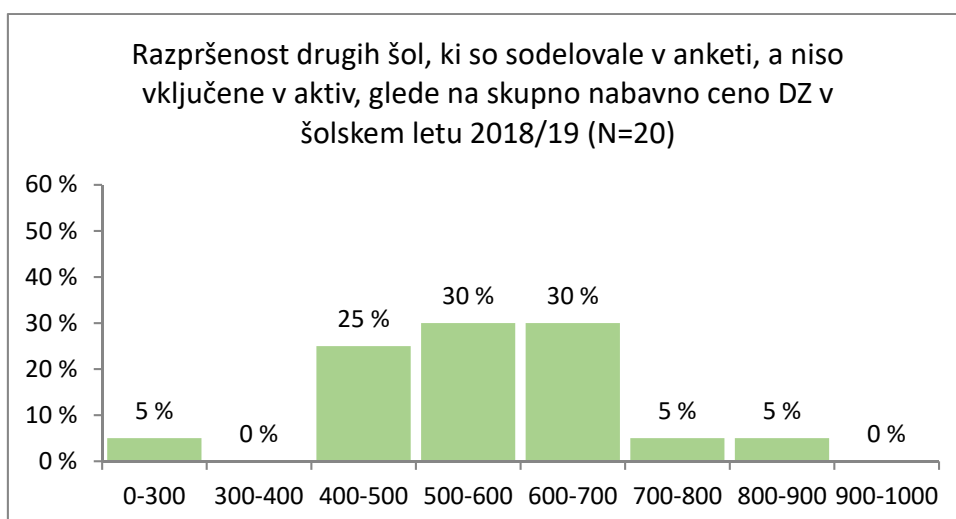
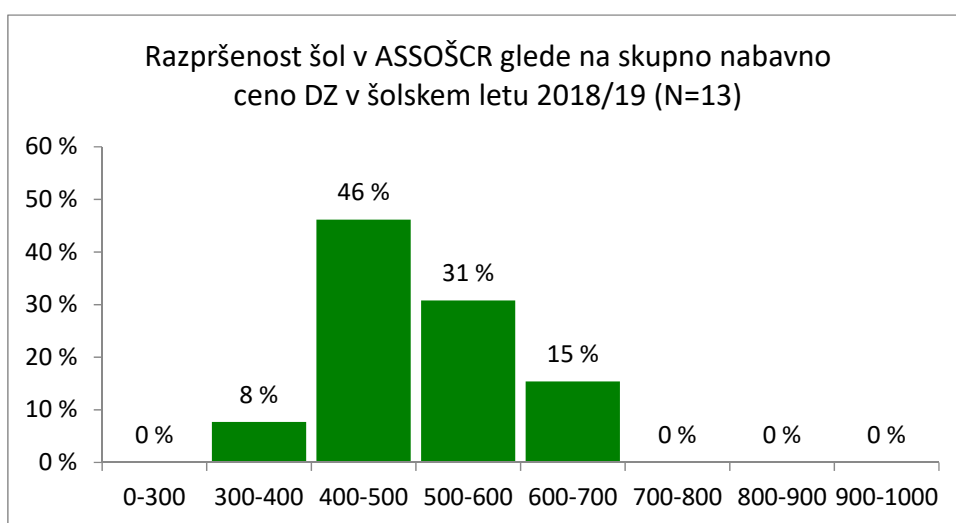
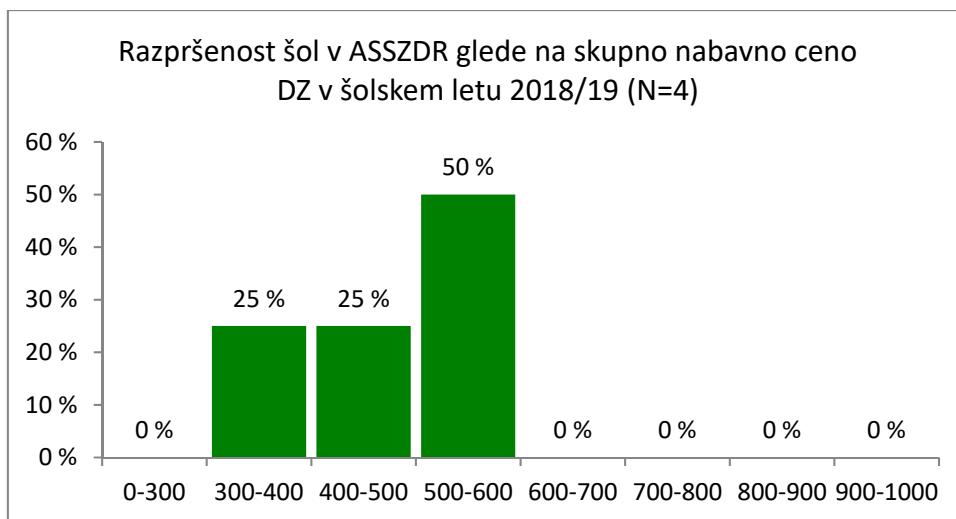
PRILOGA 3

Grafični prikazi razvrstitve šol po posameznih aktivih glede na skupno nabavno ceno DZ in drugih učnih gradiv v šolskem letu 2018/19. Cene so v evrih.

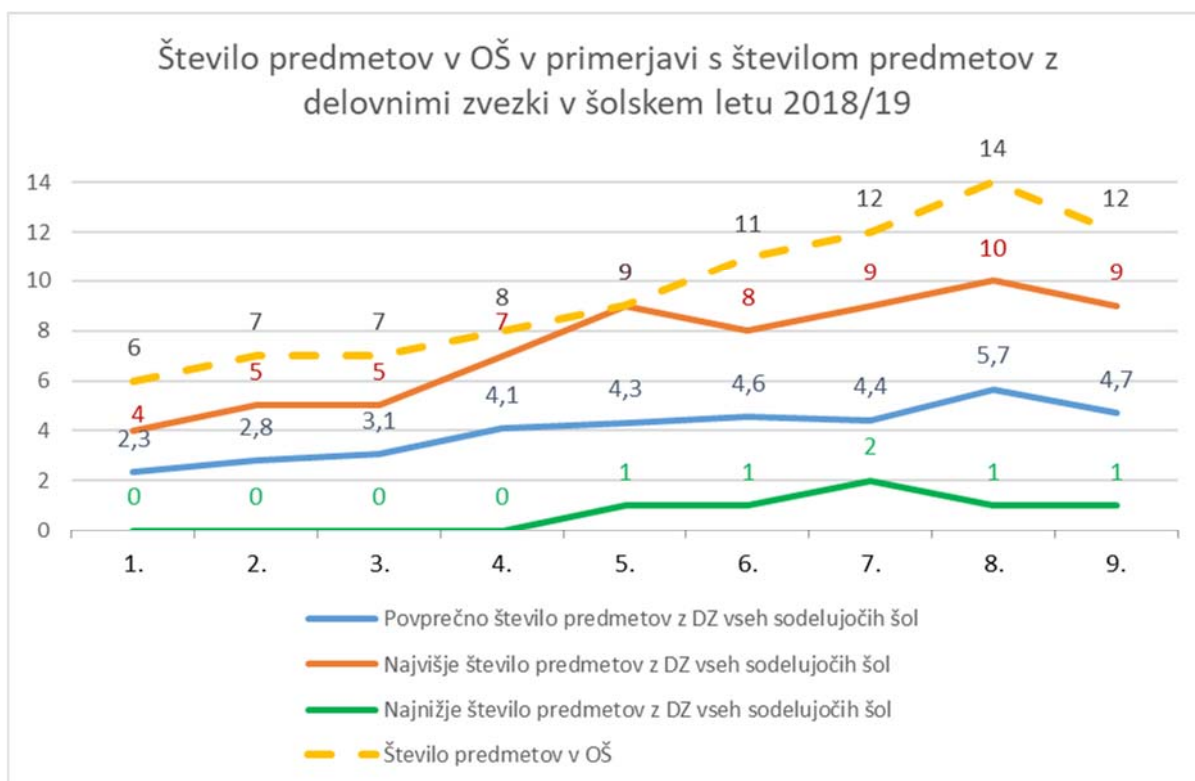
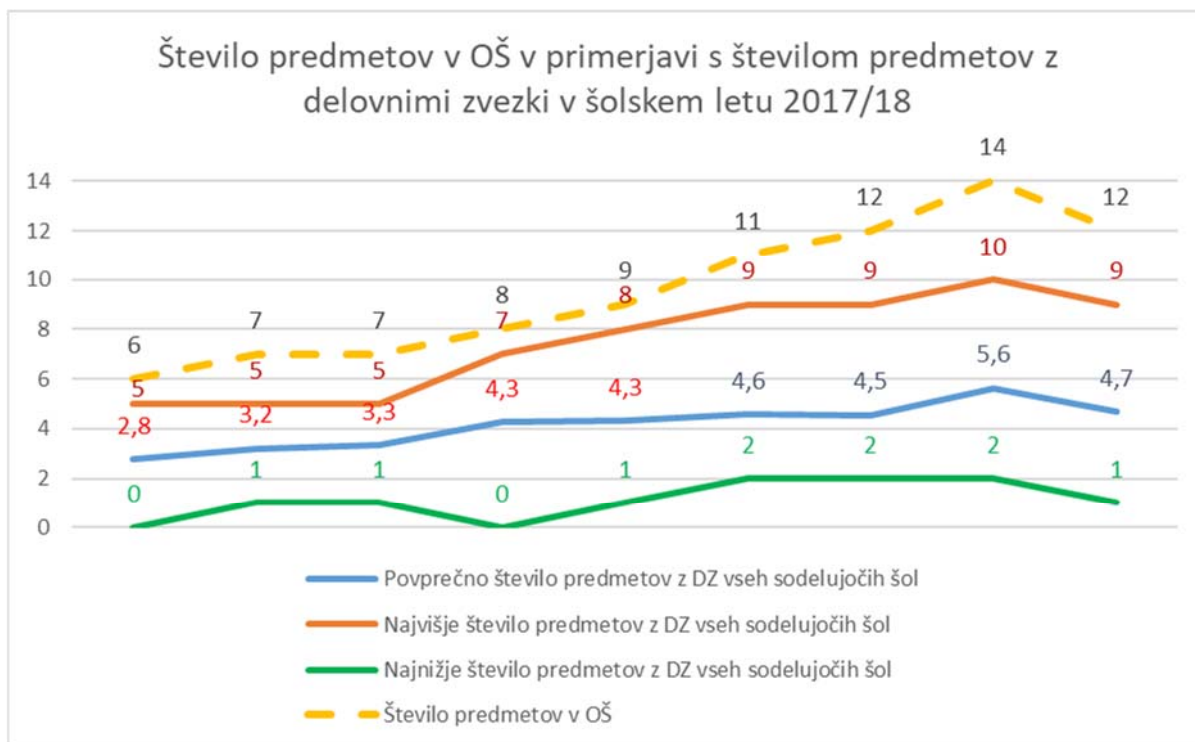

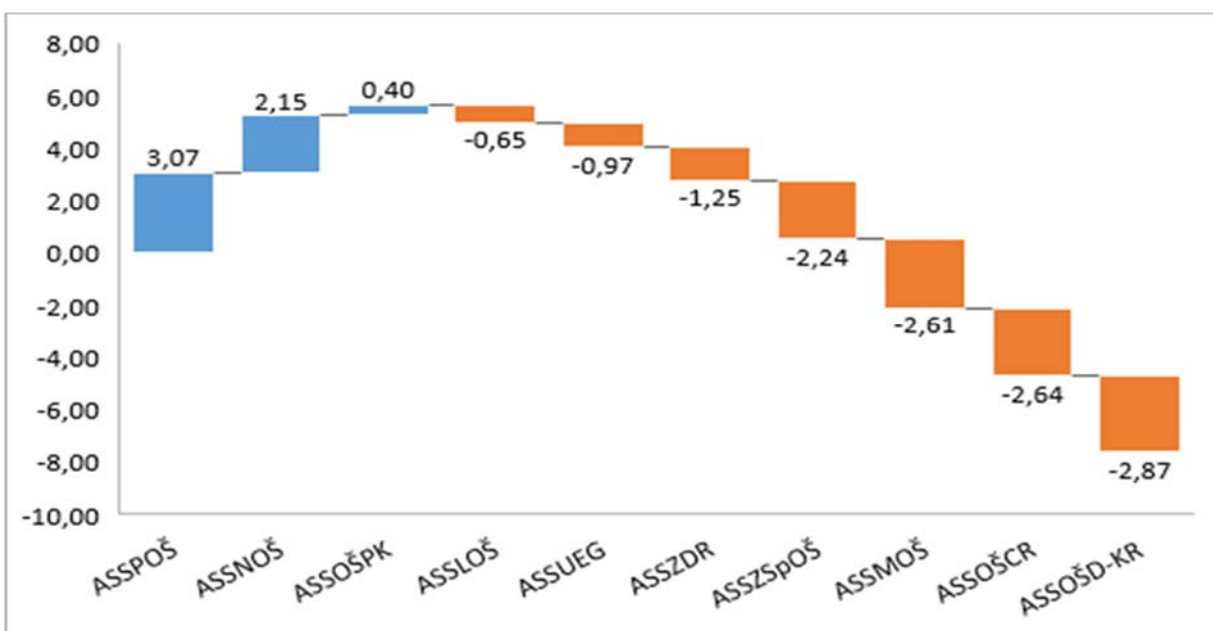
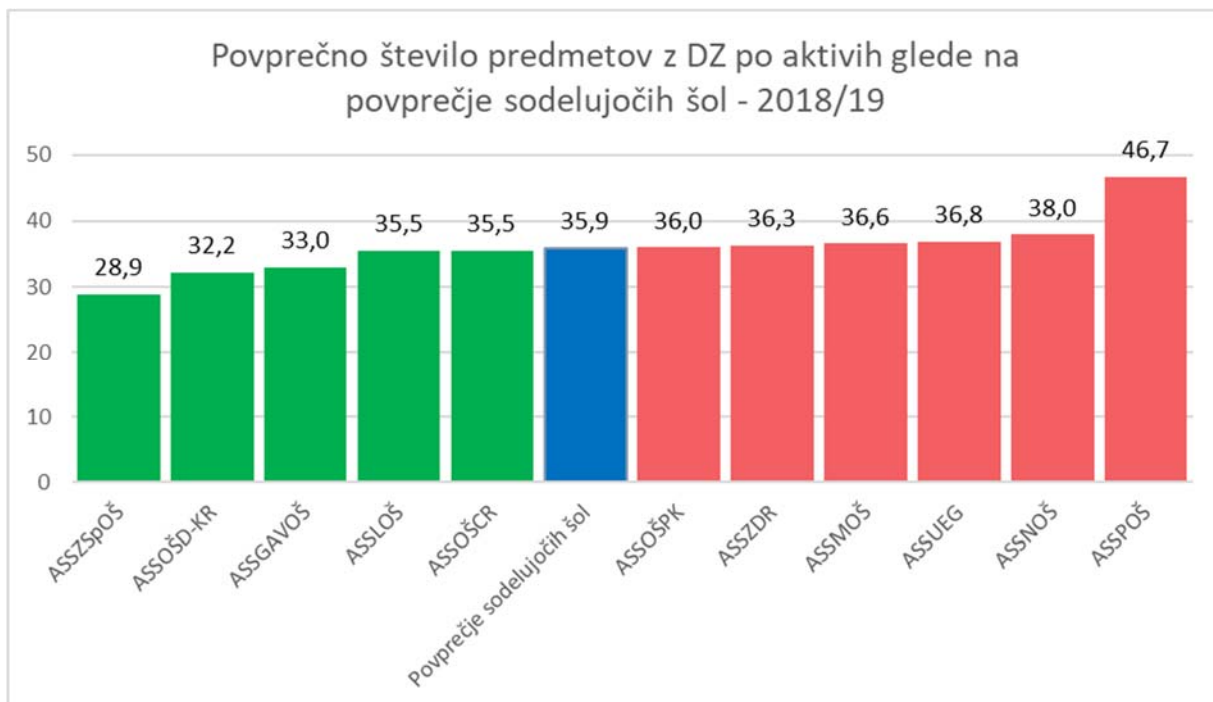

PRILOGA 4

Dodatni tabelarični in grafični prikazi analize o številu DZ v šolskem letu 2018/19.

Grafikon 1: Sprememba povprečnega števila delovnih zvezkov v primerjavi s preteklim letom po aktivih

Preglednica 4: Število predmetov v osnovni šoli v primerjavi s povprečnim številom predmetov z DZ v šolskem letu 2018/19 po aktivih.

Razred	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Število predmetov v OŠ	6	7	7	8	9	11	12	14	12
ASSGAVOŠ	3,0	5,0	5,0	3,0	2,0	3,0	2,0	5,0	5,0
ASSLOŠ	1,9	2,5	3,2	4,5	4,7	4,4	4,5	5,9	4,5
ASSMOŠ	2,6	2,5	2,7	4,4	4,1	5,0	4,8	5,6	4,8
ASSNOŠ	2,1	3,1	3,0	4,1	3,6	5,3	4,7	6,6	5,4
ASSOPCR	2,1	2,4	3,0	4,0	4,4	4,5	4,9	5,8	4,5
ASSOŠDKR	2,3	2,9	3,0	3,7	3,8	3,9	3,7	4,8	4,1
ASSOŠPK	3,3	2,0	3,3	3,8	5,2	3,7	4,3	5,3	5,0
ASSPOŠ	2,0	2,0	2,7	5,0	6,3	6,0	6,7	8,7	7,3
ASSUEG	1,9	3,4	3,5	4,2	4,7	3,5	4,0	6,0	5,0
ASSZDR	3,0	2,5	3,8	3,8	3,8	4,3	4,8	5,8	4,8
ASSZSpOS	1,9	3,0	3,1	3,6	3,7	3,3	3,0	4,0	3,2
drugo	2,6	3,3	3,1	4,0	4,7	5,2	4,5	6,0	5,2
Skupno povprečje	2,3	2,8	3,1	4,1	4,3	4,6	4,4	5,7	4,7

Preglednica 5: Sprememba števila predmetov v osnovni šoli v primerjavi s povprečnim številom predmetov z DZ v šolskem letu 2018/19 po aktivih glede na predhodno leto.

Razred	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
ASSLOŠ	-2,6	-1,9	-0,9	0,4	1,0	0,6	-0,5
ASSMOŠ	-1,9	-2,3	-2,0	-0,5	0,5	0,7	-1,8
ASSNOŠ	-0,7	-0,4	-0,5	0,2	-0,1	1,2	0,2
ASSOPCR	-0,6	-0,8	-0,6	-0,5	0,0	-0,4	0,2
ASSOŠDKR	0,0	0,1	0,1	-0,7	-0,4	-0,4	-0,5
ASSOŠPK	0,5	-1,0	0,3	-0,2	0,6	-0,1	-0,3
ASSPOŠ	-1,2	-1,5	-0,7	0,4	1,7	0,2	0,6
ASSUEG	-1,1	-1,6	-1,5	1,2	2,7	0,5	2,0
ASSZDR	0,9	-0,6	0,8	-0,4	0,2	-1,0	0,0
ASSZSpOS	-0,6	-0,4	-0,1	0,3	-0,3	0,0	-0,1
Sprememba 2018/19 na 2017/18	-0,7	-1,0	-0,5	0,0	0,6	0,1	0,0

PRILOGA 5

Razvrstitev šol glede na skupno nabavno ceno DZ in glede na skupno število predmetov z delovnimi zvezki v šolskem letu 2018/19.

Podatki so anonimizirani. Vsaka šola s popolnimi podatki je oštevilčena. Umestitev šole najdemo ob številki šole. Šola povezavo svojega imena s pripisano številko pridobi pri predsedniku aktiva.

Razvrstitev šole pomeni umestitev posamezne šole glede na vse sodelujoče šole v Sloveniji v šolskem letu 2018/2019, in sicer glede na:

- skupno nabavno ceno delovnih zvezkov in drugih učnih gradiv od 1. do 9. razreda skupaj,
- skupno število predmetov z delovnimi zvezki od 1. do 9. razreda skupaj.

Šole so razvrščene od 1 do 109. Razvrstitev šole 1 pomeni šolo z najnižjo skupno nabavno ceno DZ oziroma z najnižjim skupnim številom predmetov z DZ med šolami, ki so sodelovale v raziskavi. Štiri šole niso sporočile podatkov o skupni nabavni ceni delovnih zvezkov za vseh devet razredov, temveč le za posamezne med njimi, zato jih nismo vključili v razvrščanje.

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSLOŠ	1	658,00 €	96	40	76
ASSLOŠ	2	672,80 €	98	37	56
ASSLOŠ	3	415,30 €	17	33	37
ASSLOŠ	4	694,15 €	101	46	97
ASSLOŠ	5	507,22 €	52	30	22
ASSLOŠ	6	623,55 €	87	40	76
ASSLOŠ	7	491,80 €	38	38	66
ASSLOŠ	8	503,07 €	49	22	3
ASSLOŠ	9	423,35 €	21	24	7
ASSLOŠ	10	669,67 €	97	40,3	83
ASSLOŠ	11	608,10 €	82	45	93
ASSLOŠ	12	611,15 €	83	48	104
ASSLOŠ	13	523,60 €	57	31	26
ASSLOŠ	14	495,28 €	43	26,3	15
ASSLOŠ	15	530,05 €	59	32	30
ASSLOŠ	16	400,95 €	12	24	7
ASSLOŠ	17	593,20 €	75	46	97

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSOŠDKR	1	488,28 €	37	32	30
ASSOŠDKR	2	447,89 €	24	33	37
ASSOŠDKR	3	504,20 €	51	37	57
ASSOŠDKR	4	396,91 €	10	24	7
ASSOŠDKR	5	347,65 €	3	28	18
ASSOŠDKR	6	494,22 €	40	38	67
ASSOŠDKR	7	585,67 €	74	37	57
ASSOŠDKR	8	514,62 €	54	37	57
ASSOŠDKR	9	471,00 €	28	34	42
ASSOŠDKR	10	485,90 €	35	32	30
ASSOŠDKR	11	499,15 €	47	32	30
ASSOŠDKR	12	503,45 €	50	32	30
ASSOŠDKR	13	371,25 €	5	23	4

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSMOŠ	1	630,25 €	90	33	37
ASSMOŠ	2	520,63 €	56	39	73
ASSMOŠ	3	455,60 €	25	37	56
ASSMOŠ	4	498,10 €	46	34	42
ASSMOŠ	5	494,45 €	41	37	56
ASSMOŠ	6	374,05 €	6	26	13
ASSMOŠ	7	550,62 €	66	35	44
ASSMOŠ	8	711,69 €	105	47	102
ASSMOŠ	9	551,65 €	67	37,5	65
ASSMOŠ	10	543,90 €	64	36	49
ASSMOŠ	11	607,75 €	81	40	76
ASSMOŠ	12	705,54 €	104	35,5	47
ASSMOŠ	13	753,70 €	107	53	108
ASSMOŠ	14	604,32 €	78	36	49
ASSMOŠ	15	487,70 €	36	36	49
ASSMOŠ	16	524,15 €	58	36	49
ASSMOŠ	17	480,70 €	32	24	7

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSNOŠ	1	630,49 €	91	46	97
ASSNOŠ	2	532,79 €	60	32	30
ASSNOŠ	3	654,78 €	95	36	49
ASSNOŠ	4	482,05 €	33	37	56
ASSNOŠ	5	417,78 €	19	30,7	25
ASSNOŠ	6	682,45 €	99	46	97
ASSNOŠ	7	482,15 €	34	38	66

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSPOŠ	1	728,69 €	106	54	109
ASSPOŠ	2	603,47 €	77	41	84
ASSPOŠ	3	822,75 €	109	45	93

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSOŠPK	1	623,96 €	88	40	76
ASSOŠPK	2	536,40 €	61	39	73
ASSOŠPK	3	410,25 €	15	29	20
ASSOŠPK	4				

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSGAVOŠ	1	401,27 €	13	33	37

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSUEG	1	614,86 €	84	35,7	48
ASSUEG	2	607,52 €	80	38	66
ASSUEG	3				

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSZSpOS	1	409,85 €	14	23,5	6
ASSZSpOS	2	375,75 €	7	27	17
ASSZSpOS	3	394,00 €	8	26	13
ASSZSpOS	4	319,98 €	2	23	4
ASSZSpOS	5	598,99 €	76	41	84
ASSZSpOS	6	701,82 €	102	47	102
ASSZSpOS	7	416,86 €	18	25	11
ASSZSpOS	8	396,36 €	9	18	1
ASSZSpOS	9	476,69 €	31	29,3	21

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSZDR	1	475,40 €	30	35	45
ASSZDR	2	398,20 €	11	30	22
ASSZDR	3	539,82 €	63	39	73
ASSZDR	4	575,02 €	72	41	84

Aktiv svetov staršev	Zap. št. šole	Skupna nabavna cena	Rang šole (skupna nabavna cena)	Število predmetov z DZ	Rang šole (št. predmetov z DZ)
ASSOŠCR	1	474,75 €	29	36	49
ASSOŠCR	2	509,95 €	53	40	76
ASSOŠCR	3	536,95 €	62	38	66
ASSOŠCR	4	457,30 €	26	31	26
ASSOŠCR	5	568,40 €	70	35	44
ASSOŠCR	6	458,93 €	27	33	37
ASSOŠCR	7	517,15 €	55	41	84
ASSOŠCR	8	625,80 €	89	42,5	91
ASSOŠCR	9	421,55 €	20	31	26
ASSOŠCR	10	443,94 €	22	31	26
ASSOŠCR	11	369,50 €	4	25	11
ASSOŠCR	12	647,20 €	94	49	105
ASSOŠCR	13	493,25 €	39	28,5	19